

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

МІБО

Кафедра перекладу

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеня магістр

студента

Семенова Софія Валеріївна

академічної групи

035м-17в

спеціальності

035 Філологія

спеціалізації

за освітньо-професійною програмою вищої освіти «Германські мови та літератури
(переклад включно), перша - англійська

на тему Особливості функціонування та перекладу англійських абревіатур засобами
української мови.

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
кваліфікаційної роботи	Кабаченко І.Л.			
розділів:				

Рецензент	Нестерова О.Ю.			
-----------	----------------	--	--	--

Нормоконтролер	Нестерова О.Ю.			
----------------	----------------	--	--	--

Дніпро

2018

ЗАТВЕРДЖЕНО:
завідувач кафедри
перекладу

_____ (підпис) _____ (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня магістр

студенту Семенова С.В. академічної групи **035М-17в**

(прізвище та ініціали)

(шифр)

спеціальності

035 Філологія

спеціалізації

**за освітньо-професійною програмою вищої освіти «Германські мови та літератури
(переклад включно), перша - англійська**

**на тему Особливості функціонування та перекладу англійських абревіатур засобами
української мови, затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від
25.10.2018 № 1786-л**

Розділ	Зміст	Термін виконання
<i>Теоретичний</i>	<i>На основі матеріалів виробничих практик, інших наукових джерел розробити гіпотезу дослідження, визначити його мету та завдання, проаналізувати існуючі підходи до вивчення проблеми, яка досліджується</i>	01.11.2018
<i>Практичний</i>	<i>Розробити та обґрунтувати методи практичного аналізу обраних прикладів, зробити змістовні висновки щодо труднощів перекладу лінгвістичних явищ</i>	01.12.2018

Завдання видано _____

(підпис керівника)

Кабаченко І.Л.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі 1.10.2018

Дата подання до екзаменаційної комісії 10.12.2018

Прийнято до виконання _____

(підпис студента)

Семенова С.В.

(прізвище, ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ПЕРЕКЛАД АБРЕВІАЦІЙ ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	6
1.1 Історія виникнення абревіатур та зміст поняття абревіації.....	7
1.2 Основні типи та різновиди сучасних англомовних абревіатур.....	19
1.3 Способи перекладу англомовних абревіатур засобами української мови та проблеми, які виникають при перекладі.....	27
1.4 Методика розшифрування абревіатур.....	34
Висновки до I розділу	40
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ АБРЕВІАТУР НА МАТЕРІАЛІ АНГЛОМОВНОЇ ПЕРІОДИКИ	42
2.1 Основні види абревіатур у мові англомовної періодики.....	43
2.2 Особливості функціонування абревіатур різних словотвірних моделей у мові англомовної період.....	50
2.3 Складності перекладу англомовних абревіатур та тактика їх передачі.....	59
Висновки до II розділу	66
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71

ВСТУП

Одним із найважливіших питань сучасного перекладознавства є вивчення проблеми перекладу абревіатур. Внаслідок того, що в кожній мові існує обмежена кількість кореневих елементів та афіксів, то більш значну роль відіграє такий засіб словотвору як абревіація.

Звичка поєднувати вирази та скорочувати їх така ж давня, як і саме письмо, адже люди постійно використовують принцип економії мовних засобів. В англomовних країнах протягом останніх років відбулись чималі зміни на рівні суспільства, нації та мови. З'явилася нагальна проблема постійного поповнення лексичного фонду англійської мови через формування у суспільстві нових політичних, культурних та економічних відносин, і утворення різних видів нових інституцій та організацій.

Дана робота присвячена дослідженню особливості перекладу та використання абревіатур у сучасній англійській мові на матеріалі британської періодики. Розвиток різних сфер життя спричинив попит на утворення великої кількості абревіатур. Важливість такого дослідження полягає в тому, що ці зміни у повсякденному житті позначились на зміні словникового складу майже всіх мов світу.

На різних етапах питання перекладу абревіатур привертало увагу дослідників, серед яких слід зазначити І. В. Арнольд, І.В. Арбекова, В.В. Борисов, Е.М. Дубенець, Б.А. Гончаров, Т.А. Козакова, В.Н. Комісаров, І.А. Потапов, Я.І. Рецкер та інші.

Дослідження в цій галузі має досить великий теоретичний матеріал, але все ще не повною мірою відображають усі аспекти питання, зокрема, існує необхідність вивчення явища абревіації та перекладу абревіатур у пресі. Так як на даний час кількість абревіатур все більше зростає. Тривалість їх існування залежить від політичних, економічних та соціокультурних структур, які вони номінують. Уживання абревіатур

економить мовні засоби та надає змогу ощадно використовувати газетну площу, але якщо зловживати ними, то вони можуть зробити текст штучним.

Актуальність даної теми визначається необхідністю у поглибленому дослідженні явища аббревіації та проблем, які можуть виникнути при перекладі аббревіатур через недостатній рівень дослідження цієї проблеми; також необхідністю вивчення основ англійської мови в медійній галузі, за відсутністю єдиного, комплексного підходу до вивчення спеціальної термінології.

Метою роботи є з'ясувати особливості функціонування аббревіатур в англійській пресі та їх перекладу засобами української мови.

Поставлена мета визначає необхідність виконання таких **завдань**:

- 1) Проаналізувати наукові точки зору стосовно проблеми аббревіації в англійській та українській мовах.
- 2) Описати найуживаніші типи аббревіатур в англійських текстах періодичних видань.
- 3) Визначити основні шляхи передавання англійських аббревіатур в українському перекладі.

Об'єктом виступає явище аббревіації у сучасній англійській мові.

Предметом дослідження є особливості перекладу українською мовою англійських аббревіатур у пресі.

Мета і завдання дослідження визначили застосування у ньому таких **методів**: порівняльний та зіставний методи та метод системного аналізу.

Основним **матеріалом дослідження** є англійська преса. Аналіз аббревіатур проведено на матеріалі таких видань, як The Guardian, The Times, The Economist та інші. У ході роботи використовувався словник аббревіатур «Acronymfinder».

Наукова новизна проведеного дослідження полягає в тому, що дана робота описує актуальне завдання встановлення, опису та пояснення прийомів перекладу аббревіатур англійської періодики засобами української мови.

Практична цінність результатів дослідження полягає в тому, що їх можна використати у викладанні спецкурсів англо-українського перекладу, нормативних курсів вступу до перекладознавства, а також для практичного використання при перекладі публіцистичних текстів.

Основні матеріали дипломної роботи викладені у **публікації** «Особливості функціонування та перекладу англійських абревіатур засобами української мови у матеріалах VI всеукраїнської науково-технічної конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених "Молодь: наука та інновації".

Структура роботи: робота складається зі вступу, розділу 1 «Переклад абревіацій як об'єкт лінгвістичного дослідження» та чотирьох його підрозділів, висновків до розділу 1, розділу 2 «Аналіз використання та функціонування абревіатур на матеріалі англомовної періодики» та трьох його підрозділів, висновків до розділу 2, загальних висновків, списку використаних джерел, що налічує 64 джерело.

РОЗДІЛ І.

ПЕРЕКЛАД АБРЕВІАЦІЙ ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Переклад - це досить складний та багатогранний вид людської діяльності. В процесі перекладу відбувається не просто заміна однієї мови іншим, як зазвичай говорять.

Кожна іноземна мова – це живий організм, що зазнає різних змін. Процес становлення живої мови, її удосконалення ніколи не припиняється. Особливо важливим є те, що мовні системи рухаються у певному напрямку, який можна розглядати як «еволюцію мови». Мета такого руху - це спрямування на багатоканальність мовного повідомлення, тобто передача все більшої інформації за одиницю часу. А оскільки одиниця часу є константою (незмінною), модифікації зазнає власне мова та засоби її вираження.

Тенденція до економії мовних засобів присутня в усіх системах мови (фонетична, лексична, семантико-граматична, синтаксична) та виявляється на різних рівнях функціонування мовних одиниць – речень, словосполучень, слів, морфем, фонем. Продуктивним видом лексичної компресії є аббревіація. Скорочування виразів та їх поєднання таке ж давнє, як і письмо, оскільки люди завжди враховували принцип економії мовних засобів. Особливого поширення цей прийом набув у ХХ столітті.

У перекладі стикаються різні епохи, різні особистості, різні літератури, різні культури, різні рівні розвитку та різні традиції. Перекладом цікавляться представники різних наукових та професійних сфер, таких як: культурологи, етнографи, психологи, історики, літературознавці, які спрямовують свої зусилля на вирішення актуальних перекладознавчих проблем. До таких проблем, зокрема, належить і переклад аббревіатур.

Абревіація - це наймолодший спосіб словотворення. Особливо інтенсивно утворюються аббревіатури, які набули статусу слів.

Абревіація – це один з особливих субстантивних способів словотворення іменників, яка виконує функцію ущільнення тексту, створюючи більш короткі номінації. Наша епоха – це час активної аббревіації. Сучасна мовна ситуація характеризується прагненням до використання аббревіатур у всіх галузях словесності. Утворення нових аббревіатур в англійській мові стало сталим явищем, яке все більше розвивається й удосконалюється. Кількість аббревіатур усіх типів зростає, що помічено багатьма дослідниками. Безсумнівно, роль аббревіації в мовній свідомості сучасного суспільства є надзвичайно важливою, саме тому варто говорити про майбутнє цього способу словотворення.

На сьогоднішній день перед лінгвістами стоїть пріоритетне завдання встановити список проблем, які необхідно вивчити на даному етапі. Такими є: визначення причин виникнення аббревіатур, чим обумовлено їх поява, роль процесу аббревіації в словотворчій системі мови, класифікації з точки зору їх структурних особливостей і семантики, напрямки і тенденції їх розвитку інше.

В наші дні пошук максимально виразної та стислої форми у передачі інформації має важливе значення. При вимові аббревіатура за часом звучання приблизно в п'ять разів коротше поняття, якому вони відповідають, а при написанні економія ще більша. Все таки, переваги такої економії гарні тільки до тих пір, поки аббревіатури зрозумілі співрозмовникам та перекладачам. [30, 115]

1.1. Історія виникнення аббревіатур та зміст поняття аббревіації

На даний час англійська мова переживає зростання тенденції щодо неологізмів. Раціоналізація мови обумовлює зростання словникового раціоналізацію складу мови, та економію словотворчих та номінативних зусиль. Явище скорочення лексичних одиниць є одним з яскравих проявів раціоналізації мовленнєвої діяльності та оптимізації мовотворчих процесів.

Механізми скорочення слів відіграє провідну роль у процесі словотворення. Заміна лексичної одиниці більш економним варіантом сприяє раціоналізації мовленнєвої діяльності та оптимізації словотворчих процесів. Скорочення включає в себе як і сам процес, так і результат усичення слів та фраз без зміни їхнього лексико-граматичного значення. Утворення коротшого та формального варіанта лексичної одиниці обумовлене прагненням до зменшення протяжності мовленнєвого процесу, з метою подальшого його використання у якості самостійної лексеми.

Одним із видів скорочення є абревіація. Вона виконує специфічні та характерні лише для неї функції, а саме - значною мірою розширює дериваційні можливості лексики, в чому полягає її цінність. Якщо відмовитись від використання абревіатур, то це призвело б до розростання кількості текстів. В багатьох європейських мовах зустрічаються різноманітні абревіатури, але особливо багата на них сучасна англійська мова. Кількість абревіатур сягає до десятків тисяч, які можна побачити в термінологічних словниках.

На нашу думку, основна відмінність між «абревіацією» та «скороченням» полягає у тому, що абревіація виконує процес скорочення фразових термінів до їхніх початкових літер. Слід відмітити, що словник синонімів сучасної англійської мови подає термін «скорочення» (shortening, reduction) як синонім до терміна «абревіація»[13, 217].

Лінгвістичні терміни такі, як «абревіація» і «абревіатура» походять ще від латинського слова «brevis», що перекладається з італійської мови як «короткий».

Як було сказано Р.М. Ігалієвою , «абревіатурні спосіб словотворення, спочатку, який виник як засіб економії в писемності, має значну історію розвитку в слов'янській мовах, що починається з усиченого зовнішнього уявлення слова, а саме з тітлованих і графічних скорочень. Як відомо, абревіація, також відома в лінгвістиці як «складноскорочені спосіб

творення слів», досягла своєї популярності в ХХ столітті, саме тоді її стали розглядати як «справді народний спосіб словотворення» [8, 147].

Явище аббревіація як спосіб словотворення йде своїм корінням в далеке минуле. Розповсюдження аббревіатур пов'язують з появою великої кількості більш складних слів та словосполучень. В процесі комунікації аббревіація полягає в більш економному вираженні думки та усунення складної для розуміння інформації. Аббревіатури передають інформацію меншою кількістю знаків, тому їх можна розглядати як один з видів оптимізації мовного повідомлення. Потрібність такого явища, як аббревіації, визначається потребою в найменуванні нових понять.

Аббревіація починає свою історію від шумер. В античній Греції та Римі, зменшення слів до однієї літери було нормальним явищем, але ця особливість втрачала свою вживаність. Стародавні римські аббревіатури перейшли у Середньовічну епоху разом з латинською мовою. Їх можна було побачити у надписах та на монетах, у рукописах та у грамотах.

Але скорочення існували ще з появою ранньої писемності. В давнину, коли люди писали тільки великими літерами, взагалі скорочувалися склади та повні слова. Це ми можемо бачити на стародавніх монетах. Коли ввійшли у використання великі грецькі та латинські літери, з'явилися спеціальні скорочувальні знаки для складів. У грецьких рукописах зустрічається величезна кількість подібних знаків, і навіть у перших грецьких граматиках можна зустріти перелік найбільш вживаних аббревіатур. Стародавні римські аббревіатури, або тиротанські позначки перейшли у мову разом з латинською мовою у Середньовіччя. Вони зустрічаються у написах, монетах, рукописах. У пізніший період аббревіатури зустрічаються у вигляді пропусків та сполучень з букв. [Микульчик 2005, с 14]

Є.Г. Водолазкін встановив найбільш ранні, стародавні витoki графічної аббревіації в ряду культур Риму, Греції і Сходу. У своїй праці він пише: «Там аббревіатури поставали в самих різних формах і обслуговували переважно область сакрального. Іноді таємного, яке, як відомо, часом

здатне сакралізуватись. У багатьох культурах святість вчення передбачає відсутність назви або неповне називання» [9, 83].

Підвищення грамотності в Британії спричинило зростання кількості абревіацій. Ріст кількості абревіацій був обумовлений процесом стандартизації англійської мови у проміжок часу з XV до XVII. У той час неологізми розмовного мовлення активно поширювались до вищих прошарків суспільства королівського двору. Після Другої світової війни британці зменшили кількість вживання знаків пунктуації у скороченнях. [10, 56]

Потужний технічний розвиток в останні десятиліття (особливо мобільних телефонів та Інтернету) став поштовхом для значного зростання кількості розмовних скорочень, особливо завдяки популярності служби коротких повідомлень, яка обмежує текстові повідомлення до певної кількості знаків.

Але випадки скорочення слів ми знаходимо ще до нашої ери. Перша людина ,щоб позначити слово чи ціле явище зображувала його на скелі. У грецьких рукописах зустрічаються спеціальні скорочені знаки, що позначали два чи навіть більше складів, потім ці спеціальні скорочення зустрічаються і у Середньовіччі, особливо на монетах, спеціальних грамотах , наприклад, A.D - Anno Domini(до нашої ери) RP-Respublica.

Процес ми можемо зобразити так:

$X \longrightarrow (X-A)$

Тобто скорочення-це процес у якому якась вихідна одиниця X втрачає частину включених до неї елементів А і перетворюється у скорочену одиницю X-A.

Але не треба думати,що скорочення-це службові слова.Абревіатури – слова,які мають власну фонетичну форму,певне значення словотворчі можливості.Наприклад: AHL’ president - президент американської ліги хокею.

Дуже часто скорочення можуть описувати якусь певну подію, чи соціальну, чи культурну, чи політичну. Дуже розповсюдженим у цьому плані є акроніми (тобто скорочення, що використовують лише початкові літери слів). [Борисов 1970, с 49]

Акронімами можуть ставати ініціали відомих людей : JPG-Jean-Paul Gaultier (fashion designer), DVF-Diane von Furstenberg (fashion designer).

Скорочення мають характерну особливість-динамічний характер утворення. Але для кожного скорочення існує певна схема розвитку у лексиці конкретної мови. Як зазначає Шевчук В.Н. існує п'ять етапів створення та подальшого функціонування аббревіатур у мові.

- 1) Повний варіант (розгорнута термінологічна назва).
- 2) Повний варіант \longrightarrow скорочення.
- 3) Повний варіант \longleftrightarrow скорочення.
- 4) Скорочення \longrightarrow повний варіант.
- 5) Скорочення, як окремий термін. [Шевчук 1983, с 125]

Перший етап є дуже суперечливим, тому що досить рідко повний термін існує у мові без свого скороченого аналога. Дуже часто і скорочення і повний термінологічний варіант використовуються разом. І саме тому цей етап практично відсутній в історії розвитку багатьох аббревіатур.

Другий етап. На цьому етапі також використовуються і повний і скорочений варіант, тому що при першій появі в тексті терміна, дуже часто він потребує пояснення.

Третій етап. На цьому етапі і скорочення і повний термін співіснують на рівних правах. Скорочений варіант повністю адаптується у мові.

Четвертий етап. На цьому етапі повний варіант майже зникає, тобто вживається в основному скорочений варіант. Скорочення несе домінуючий характер. К таким скороченням слід віднести усім відомі аббревіатури та скорочення : TV, MPG4, MP3, DVD.

П'ятий етап. На цьому етапі скорочення практично втрачає зв'язок з повним, вихідним терміном. І вживається тільки окремо, тобто стає єдиним виразником початкового терміну.

І таким чином, саме в англійській мові з'явилися перші скорочення. Перші з них були графічними, а потім певна частина з них пройшла лексикалізацію. Один з перших шляхів до лексичних скорочень в англійській мові було саме читання графічних скорочень за назвами літер, яке поступове формування у стабільне слово. Характерна логіка для розвитку англійської мови відображається в абревіаційних процесах, яка прагне до простоти виразів та збереження контенту для цілей комунікації.

Абревіація не завжди згадується в ряді продуктивних способів словотворення навіть європейських мов, в той же час не заперечується і сам факт її наявності та поширення в мові [12, 230]. Той, хто використовує абревіатури, вираження своєї думки представляється досить точним, як би він використав повну форму слів. Схожа ідея виражена в роботах такого вченого, як Д.І. Алексєєв. «Абревіація - складне, багатогранне явище, що йде своїм корінням в глибоке минуле. Але перш за все абревіація - це спосіб створення номінацій для тих понять і реалій, які були спочатку позначені описово, за допомогою атрибутивних словосполучень» [1, 204].

Корунець, підкреслює, що абревіатури є засобом появи нових слів, тобто неологізмів. Арбекова Т.І називає абревіацію - засобом утворення нових слів, шляхом скорочення основи.

Все більше лінгвістів схиляються до того, що абревіатури є одним із основних засобів появи неологізмів. Серед них Раєвська Н.Н , яка наголошує, що акроніми стали основним джерелом появи неологізмів у наш час. [Раєвська Н.Н 1979, с 248]

Основною сферою вживання скорочень є періодика, технічна література та Інтернет. У деяких текстах скорочення іноді становлять 50 відсотків усіх слововживань та 15 відсотків словникового складу. [Квеселевич 2003, с 158]

Багато вчених сходяться на тому, що скорочення є найпродуктивнішим типом словотвору на сьогоднішній час. [Верба 2003, с 160] З такою точкою зору погоджується з Перкатюк Й.М.

На це впливає швидкий темп життя, розвиток культури, медицини, спорту. Основні приклади яких ми розглянемо й проаналізуємо у практичній частині.

Серед способів утворення офіціонізмів аббревіація займає одну із провідних позицій. Відповідно до точки зору Е.А. Земської, саме цей неморфологічний спосіб деривації «виконує компресивну функцію, тобто служить для створення більш коротких, ніж співвідносне словосполучення, номінацій»[18, 328].

Погляди лінгвістів змінювалися з часу, а також в мовах протікали різні процеси, у зв'язку з якими змінювалася самі аббревіатури. Слід відмітити, що в певні етапи розвитку суспільства аббревіатури навіть вважали незаконними, їх публічно засуджували і навіть намагалися викоринити.

Аббревіація допомагає лаконічно назвати те, що добре відомо широкому загалу або спеціалістам різних професійних сфер. Дуже поширені утворення з такими опорними словами, як організація, федерація, товариство, асоціація. Наприклад: МФА - Міжнародна федерація астронавтики, УТТ - Українське театральне товариство, ООН - Організація Об'єднаних Націй та інші. Таким способом було досягнуто економія зусиль та часу при передачі інформації.

Так М. Сегаль стверджує, що аббревіатури закладаються у свідомості легше, ніж звичайні слова та акцентує увагу на результатах експериментальних досліджень, пов'язаних з інформативністю частин слів. Ці експерименти, проведені психологами, виявили, що вихідні компоненти слів відображені у свідомості й пам'яті легше, ніж остаточні частини.

Значення наголошення на першому наголошеному складі, особливо коли це водночас кореневий склад, природно значно вище, ніж на тих

словах, що мають кінцевий ненаголошений склад [3, 45]. А. Іскаков стверджує, що чим довший термін або ім'я, і чим частіше люди повинні його використовувати, більш імовірно, що воно буде скорочуватися.

Дослідник зазначає, що більшість аббревіатур мають фіксовану форму та їх значення можна шукати у словнику, щоб знайти точне написання [8, 24]. Натомість, Л. Шеляховська вважає, що однією з основних причин виникнення аббревіатур є надмірність інформації [7, 19]. І. Арнольд зазначає, що в англійській мові аббревіатури поширені головним чином як форма асиміляції запозичених слів, завдяки якій ці іншомовні слова наближаються за своїм звуковим виглядом до споконвічно англійських слів з їх характерною односкладовістю. Вимова аббревіатур варіюється залежно від їх типу.

Суть мовного явища як аббревіації зосереджене в семі «скорочення». Також ціле слово може входити до аббревіатур. Аббревіатури можуть виникати у робочі моменти на потребу якоїсь ситуації, в процесі вирішення конкретної справи, наприклад, конфлікт на Балканах: МООНБІ - Місія ООН у Боснії та Герцоговині. Потім як питання вирішується, такі аббревіатури становляться не актуальними, внаслідок вони зникають.

Для усного перекладача, так і для письмового, є актуальною проблема використання аббревіатур у мові чи тексті. Навіть при використанні широковідомих і часто вживаних скорочень можуть виникнути серйозні питання. Наприклад, АІС - Aeronautical Information Circular - аеронавігаційне інформаційний циркуляр (АІЦ). Для цієї назви існує ще один варіант аббревіатури «АІК». В таких випадках зустрічаються декілька варіантів аббревіатур. Як видно з наведеного приклада, англійські аббревіатури мають різні способи їх передачі. І перед перекладачем стоїть завдання вибрати найбільш актуальний із варіантів.

У своїй праці Р.М. Ігалієва пише про те, що «в даний час загально визнано, що без аббревіатур обійтися неможливо або, принаймні, важко. Як всякий мовний процес, аббревіація привертає до себе пильну увагу

лінгвістів. Однак більша частина аббревіатур-офіціонімов ще залишається недослідженою в зв'язку з тим, що є найменуваннями установ регіонального рівня. Проте, аналіз саме цього досить репрезентативного в кількісному вираженні пласта лексики дозволить зробити висновок про тенденції сучасної аббревіації»[19,114].

Абревіація - досить продуктивний словотворчий спосіб у сучасних умовах, який спрямований на все більшу регламентацію та упорядкованість. Саме тому, цим способом скорочення охоплюються досить різнотипні утворення.

Абревіатури - це слова моносемічні. Зазвичай вони належать до нейтральної лексики, і також не вживаються у переносному значенні. Цією особливістю аббревіатури схожі на терміни.

Абревіатури активно використовуються в різних стилях мови. Абревіація є нормативним способом словотвору також для публіцистичних повідомлень. Вживання аббревіатур у медіа ресурсів слід подавати лише в розгорнутому вигляді, крім часто вживаних.

Згідно думки автора посібника «Лексикологія англійської мови» З.А. Харитончик, «на сучасному етапі розвитку науки про мову аббревіація розглядається як складна система, структура якої обумовлена певним інвентарем будівельних елементів (аббревіаційних складів, ініціалів - букв і звуків) і правилами їх побудови. У процесуальному аспекті аббревіація є такий процес створення одиниць вторинної номінації зі статусом слова, який складається в усічення будь-яких лінійних частин джерела мотивації та який призводить в результаті до появи такого слова, яке за своєю формою відображає будь-яку частину або частини компонентів вихідної, мотивуючої одиниці»[39, 168].

Абревіатури, зазвичай, належать до іменників та об'єднуються у великі групи по тематиці: округи, країни, географічні назви, штати, міжнародні організації, райони, партії, центральні органи виконавчої влади, підприємства, банки тощо.

Абревіатура - прототип - денотат - це структури знакового комплексу абревіації. Для прикладу можна розглянути таку УНЕСКО: (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization).

Також існує проблема зв'язку звучання і значення скорочень. І вчені по-різному вирішують її для різних видів скорочень, але найбільш спірною є вивчення абревіації.

Саме проблема зв'язку звучання і значення абревіатур - це одна з найбільш складних і спірних проблем в теорії лінгвістики. Абревіатури можуть визнати повноцінними словами, або віднести їх до «лексико-семантичних варіантів», які не можуть мати власного значення і не можуть вважатися повноцінними словами. !!

У різних мови відображаються будь-які зміни, що відбуваються у житті суспільства. Інколи назви такі багатослівні, що без абревіації використовувати їх було б дуже незручно. Внаслідок цього утворюються абревіатури, яким властиві специфічні граматичні, фонетичні та стилістичні особливості.

Специфіка абревіатур заключається в тому, що вони не мають кореня, афіксів, тобто таких граматичних елементів, які характеризують слово як особливу мовну одиницю. Отже, абревіатура не є звичайним словом. За кожним звуком-буквою у абревіатурі криється значення цілого слова, а в звичайному слові кожен звук не володіє такою семантичної самостійністю, і тільки певне значення закріплюється за кожним словом.

Особливість утворення абревіатур полягає в тому, що вона спрямована на створення більш коротких номінацій-синонімів порівняно з вихідними структурами. Внаслідок стислості виразу, абревіатури часто використовуються в текстах публіцистичного стилю. Часто їх можна зустріти в мовах друкованих засобах масової інформації. Використання абревіатур дозволяє газетам та журналам економити місце шпальтах.

Для того, щоб зрозуміти існуючі проблеми розвитку абревіатур потрібно звернути увагу на деякі специфічні особливості мови. Спочатку,

слід звернути увагу на лінійність мовного потоку (тобто в мовному потоці всі елементи слідуєть один за одним у спеціально визначеній послідовності). Лінійність мови обмежує комунікативні можливості меж пропускної здатності зорових каналів сприйняття або швидкості руху мовних органів [26, 84].

Іншим важливим фактором для розуміння проблеми абрєвіатури є нерівномірний розподіл інформації та велика надмірність мови в елементах мовного потоку. Деякі елементи мовного потоку дублюють інформацію, а не несуть ніякого нового змісту, що міститься в інших елементах.

Для підвищення комунікативних можливостей мови існує можливість опускати деякі елементи в лінійному потоці мовлення. Використання методу опущення в таких випадках не впливає на розуміння смислового змісту мови. Тобто, інформаційна цінність тексту не зменшується, і отже заміна розгорнутого висловлювання коротким може бути використана. Слід відмітити, що тенденція замінювати розгорнуті фрази короткими може проявляється у мові дуже яскраво.

Велика кількість скорочених основ стандартизувалися в мові такими особливостями: зрозумілістю, своєю стійкістю, функціями та смисловим наповненням. Також вони не відрізняються від звичайних продуктивних морфем української мови. Однією із особливостю абрєвіатур є те, що вони виникають услід за повним найменуванням. Абрєвіатури створюються усіченням основ і саме цим відрізняються від скорочених слів.

Велика кількість скорочених основ стандартизувалися в мові такими особливостями: зрозумілістю, своєю стійкістю, функціями та смисловим наповненням. Також вони не відрізняються від звичайних продуктивних морфем української мови. Однією із особливостю абрєвіатур є те, що вони виникають услід за повним найменуванням. Абрєвіатури створюються усіченням основ і саме цим відрізняються від скорочених слів.

Отже, суть абрєвіації полягає в забезпеченні передачі максимальної кількості інформації (контенту) при мінімальному використанні звукової

оболонки або графічної форми, за дія у підвищенні ефективності комунікативної функції мови.

Згідно вищесказаного можна відвести підсумок того, що аббревіатура - скорочене складене слово (тобто іменник), яке утворене з початкових звуків, початкових літер чи початкових частин слів. Також у лінгвістиці існує декілька визначень терміну «аббревіатура». Лінгвістів по-різному визначають поняття «скорочення». Наприклад, І.В. Арнольд пише, що скорочення-це морфологічне словоскладання, при якому деяка частина звукового складу початкового слова опускається. [4, 351] Арбекова називає аббревіацію - засобом утворення нових слів, шляхом скорочення основи. І. Корунець підкреслює, що аббревіатури є засобом появи нових слів - неологізмів. [25, 464]

Великий відсоток лінгвістів схильні до того, що аббревіатури - це один із основних засобів появи неологізмів. Одним із таких вчених є Н.Н. Раєвська, яка виділяє, що акроніми стали основним джерелом появи неологізмів у наш час. [35, 248]

Абревіація допомагає лаконічно назвати те, що добро відомо широкому загалу. Однією із основних сфер вживання аббревіатур є періодика.

Абревіація збільшує швидкість одержання інформації, скорочуючи матеріальну оболонку слів, а отже аббревіатура є засобом концентрації інформації. У сьогоднішній аббревіатури англійської мови швидко прогресують. Це пояснюється раціональністю, яку закладено в їх структуру та доступністю і оперативністю створення, а також семантичною місткістю, лаконічністю, економністю та інформативністю.

1.2. Основні типи та різновиди сучасних англомовних аббревіатур

Англійська мова на сьогоднішній день – це найбільш поширена мова мас-медіа та інтернету, оскільки початок бурхливого розвитку інформаційних технологій та їхнього імпорту в інші країни було покладено в англомовних країнах. Аббревіації часто використовують в медіа-комунікації.

Питання типології аббревіатур є дуже протирічним та багатогранним питанням, тому що багато вчених класифікують їх по-різному. В даній роботі розглянемо різні класифікації аббревіатур розроблених різними вченими.

А.А. Люта в своїй роботі «Словотворчі моделі англійських скорочень та аббревіатур» дає своє визначення та класифікацію аббревіатур, яку ми розглянемо далі.

Аббревіатури – це іменники, що складаються з усічених відрізків слів, що входять в синонімічне словосполучення, опорний компонент з яких може бути цілим, неусіченим словом [49, 13]. Аббревіатури діляться на:

- Акроніми (послідовність звуків, позначених початковими літерами, які читаються як звичайне слово).

Приклади: ONNA (*oh no, not again*) ASAP (*as soon as possible*); NASA (*National Aeronautics and Space Administration*).

- Ініціалізми (послідовність початкових літер).

Приклади: HR (*Human Resources*); CRM (*Customer Relationship Management*); IMF (*the International Monetary Fund*).

- Фонологічні аббревіації (в яких семантика об'єкта, назва котрих скорочується та закладена в самій формі):

Приклади: CU (*see you*); GR8 (*great*); IMU (*I miss you*).

С.І. Квесілевич класифікує аббревіатури на п'ять видів:

- 1) Акроніми – це аббревіатури, які складаються з початкових літер або звуків слів твірного словосполучення. До прикладів акронімів відноситься: MTV -Music Television.

2) Алфавітні - це аббревіатури, у яких літери, що входять до складу аббревіатури вимовляються окремо, як літери згідно алфавітної особливості вимови. Прикладом такого виду аббревіатур є: The ABA is representative of the huge number associations across the country .- Американська баскетбольна асоціація є найбільшою на всій території Америки.

3) Складні - це аббревіатури, де перша частина - це буква або цифра, а інше-слово. Наприклад: X-rays – рентгенівські промені.

4) Графічні аббревіатури - це інший вид, який використовуються при написанні. Такі аббревіатури є умовним позначенням слова. Навіть у Сародавньому Римі та Греції використовували таке скорочення по 1 літері слова, m-mile, co-company, X-mas- Christmas.

До цього виду аббревіатур можна віднести грошові позначення (Приклад: \$- американський долар), також дуже часто ними позначаються одиниці вимірювання (Наприклад, cm-centimetre, gr-gramme, yd-yard, kw-kilowatt).

До графічного виду відносяться відомі скорочення: i.e. (латинське id est, англійське that is); e.g. (латинське exempli gratia, англійське for example).

5) Латинські – це такі аббревіатури, прикладом котрих є: etc (et cetera)- and so on-і так далі.[33, 49]

Б.А. Гончаров у статті «К вопросу о типологии и переводу в английской литературе» розробив власну класифікацію аббревіатур. Він виділив чотири типи аббревіатур [15, 143]:

- 1) Ініціалізми;
- 2) Акроніми;
- 3) Скорочені слова;
- 4) Телескопізми (злиття).

Т.І. Арбекова по-іншому поділяє аббревіатури і лише на дві групи:

- Прості;
- Складні.

До простих абревіатур відносяться ті, які утворилися шляхом скорочення початкових чи кінцевих складів основи. Наприклад: ad(advertisement), caps (capital letters).

До складних абревіатур відносяться абревіатури, що складаються з початкових літер, чи складів основ або сполучення їх з повними основами. Також їх ще називають акронімами.

Також Арбекова ще ділить абревіатури на:

- 1) Лексичні;
- 2) Графічні.

Вона розділяє літерні абревіатури на два види:

- Абревіатури-слова;
- Абревіатури-не слова (по-іншому логограми).

Абревіатури-слова – це слова одиниці словникового складу мови, які характеризуються власною графічною та фонетичною формою та словотворчими можливостями. [3, 270]

Абревіатури-не слова - це умовні позначення слів на письмі, вони вживаються лише у писемній мові. Під час процесу усного мовлення вони замінюються повними аналогами. Наприклад: ВР: blood pressure; с/о: complains of та ін..

Особливою відмінністю абревіатур можна вважати латинські абревіатури, аналоги котрих не можна зустріти в українській мові, а в англійській читаються не як латинські слова, а як їх англійські відповідники [6, 74]. Наприклад: P.S.(post scriptum), a.m. (ante meridiem). Через велику кількість новоутворених слів та словосполучення, внаслідок їх співпадіння графічної та звукової форми, виникає омонімія термінів-абревіатур у різних галузях. Використання графічних позначок для їх розмежування є одним зі способів вирішення цієї проблеми.

Вивчення вживання абревіатур в науково-публіцистичному мовленні обумовлене частотою використання абревіатур у науково-публіцистичного стилю. Дане ствердження знаходить своє підтвердження статті

О. А. Кириченко, який підкреслює що « ... найбільш типовою лексичною ознакою науково-технічної літератури є насиченість тексту спеціальними термінами, термінологічними словосполученнями» [58, 86]. Однією з основних характеристик цього стилю є висока інформативність та точність вираження, отже саме тому у таких текстах терміни-аббревіатури вживаються досить часто.

Аналізуючи англійськомовні наукові періодичні видання можна сказати, що найбільш поширені випадки вживання термінів-аббревіатур у науково-публіцистичних текстах англійської мови є аббревіація для назв технологій, позначення назв установ, організацій, посад та пристроїв. Найбільша кількість аббревіатур використовується у текстах медичного спрямування, так як це обумовлено великою кількістю медичних термінів. Також використання термінів-аббревіатур можливо досить часто зустріти у заголовках для зменшення розміру та привернення уваги. Отже, терміни-аббревіатури – це лексичні одиниці, які використовуються у різних стилях англійської мови, а особливо в науково-публіцистичному, за допомогою котрих можливо уникнути надлишковості в тексті. [37, 109]

Згідно закономірностей утворення аббревіатур у зіставленні їх форми з вихідним словосполученням можливо виділити чотири групи :

- 1) базується на основі словосполучень, які складені із повнозначних слів;
- 2) становлять аббревіатури, утворені від словосполучень, ускладнених неповнозначними словами;
- 3) виникає на основі словосполучень, куди входять слова складної структури;
- 4) аббревіатури, утворені на основі словосполучень трьох зазначених вище типів способами розширення.

Абревіація в інтернет-медіа набула нового характеру тим, що вона стала служити для скорочення часто вживаних фраз, також таке скорочуючи тривалість написання повідомлення. Такі мовленнєві формули, які

стилізують повідомлення, надаючи йому розмовного характеру, властивого лише для комунікації в інтернеті, називають колоквіальними абревіатурами. Колоквіальна абревіація – це процес словотворення, який передбачає редукцію компонентів окремих мовленнєвих формул з метою ущільнення їх на письмі під час комунікації інтернеті. [61, 65]

Колоквіальні абревіатури з огляду на структурні особливості можна класифікувати:

1) Колоквіальні акроніми (ініційні) — це абревіатури, які були утворені поєднанням початкових літер висловлень-кліше для утворення нових мовних одиниць. Такі абревіатури переважно, що є дуже важливим, читаються нероздільно.

Приведені нижче приклади, найчастіше вживаними на форумах: OMG (Oh, my God! — «Боже мій!»), LOL (Laughing Out Loudly — «сміюся голосно»).

2) Хаотичні – це такі абревіатури, у яких неалгоритмічно змінюють будову окремі графічні компоненти, що не є вирішальними в процесі розшифрування. Так як невирішальні графічні компоненти лексеми визначають первинних творців подібних скорочень, саме тому послідовність такої колоквіальної абревіації простежити неможливо.

Приклади: abt (about — «про»), fren (friend — «друг»), pls (please — «будь ласка»).

3) Лексико-фонометатичні абревіатури, утворюються шляхом заміни цілого слова або компонента літерою чи цифрою, а після лексикалізації форма цієї абревіатури має ті ж або схожі до них фонетичні характеристики, що й замінюваний компонент. Д. Крістал називає такий спосіб абревіації подібним до ребусів [21, 90].

Прикладом таких лексико-фонометатичних абревіатур є: 2morrow (tomorrow — «завтра»); S U (see you- бувай); b4 (before — до, перед).

Зокрема, Т. Сергєєва вважає що абревіатури поділяються на два типи:

1) абрєвіатури, семантичний обсяг яких прирівнюється до семантичного обсягу прототипів, слід розглядати як варіанти останніх. Ідеться про виключно термінологічні скорочені одиниці, що не відрізняються за значенням від своїх корелятивів і використовуються вузьким колом фахівців. Такі абрєвіатури без вихідної повної форми незрозумілі читачам і, як правило, не вживаються без розшифрування;

2) абрєвіатури, які за своїм значенням відрізняються від корелятивів і самостійно функціонують у мові (без розшифрування), є новими словами. Такі абрєвіатурні номінації читаються як слова за нормами звукової системи мови і, отже, набувають ознак фонетичної оформленості, здатні до словозміни за загальномовними правилами й регулярно відтворюються в процесі комунікації [6, 175].

Є. Коротких вважає, що найефективнішими цифрами (конструктами) для такого колоквиальних абрєвіатур є 2, 4 та 8. Також слід зауважити, що деякі із лексико-фонометатичних абрєвіатур можливо відрізнити від цифри або літери лише в контексті.

Всі типи абрєвіатур зберігають свою продуктивність та широко використовуються при утворенні нових скорочень.

Найчисленнішими групами з усіх абрєвіатур, що зустрічались під час нашого дослідження були акроніми ті ініціальні абрєвіатури. Вони зустрічаються майже в кожній статті британських чи американських видань. Тому що вони позначають суттєві та важливі поняття, на сьогоденному етапі розвитку суспільства. Основною сферою їх вживання є: соціокультурна, медична, спортивна література. На нашу думку вони зразу ж кидаються в очі, тому що завжди пишуться з великої літери та вживаються без крапок. Читач зразу ж помічає їх при першому знайомстві зі статтею.

Акроніми у статтях найчастіше виступають:

1) назви фірм, компаній такі як Adidas, існує два розтлумачення цієї абрєвіатури:

Adidas -All Day I Dream About Спортс.

Adidas -Adolph (Adi) Dassler (засновник компанії Adidas).

Під час нашого дослідження, нам зустрівся дуже цікавий акронім з сфери моди, такий як: VCBGMахazria - це назва бренду, складна для написання та для вимовляння. Звідки воно пішло? Якщо розібратися то не все так складно: Мах Azria - це ім'я модного дизайнера, а скорочення VCBG- походить від французької фрази «bon chic, bon genre», що в перекладі позначає «елегантний». Звідси і повна назва бренду - VCBGMахazria.

На сьогоднішній день під цією маркою випускається одяг, сумки, годинник, сонцезахисний окуляри, і, звичайно, взуття. Частенько такі зірки, як Періс Хилтон і Джесіка Симпсон, виходять у вбраннях від Мах Azria на червону килимову доріжку.

У зв'язку з типами аббревіатур часто постають такі лінгвістичні явища, як апокопа і афереза. Ці феномени стосуються опущених частин слова. Якщо в слові опускається один або декілька складів в кінці, то це - апокопа, наприклад: ordinateur – ordi. Коли ж опускається початкова частина слова - це афереза: salut – lut.

Лексична аббревіація може вживатися і в усному, і в писемному мовленні. Відповідно до способу скорочення лексичної одиниці можна виділити такі три типи скорочень:

- ініціальні аббревіатури, які, у свою чергу, класифікуються відповідно до їхніх фонетичної структури на:

- алфаветизми, що вимовляються як алфавітні назви букв; звукові (акроніми) - як звичайні слова;

- звуко-літерні та літерно-звукові - характеризуються поєднанням двох вищевказаних способів вимови у певній послідовності, складові скорочення (одно- й багатоскладові), телескопія.

Абревіатури трактують (їх також називають ініціальні скорочення) як слова, які утворились внаслідок скорочення фразових термінів до

початкових літер: AF (Air Force) - військово-повітряні сили; ABS (American Broadcasting System) -американська телерадіомовна компанія. [53, 29]

Вони набувають все більшого значення у газетно-публіцистичних текстах як засіб концентрації інформації через свою лаконічність та стислість.

I.V. Арнольд не розділяються поняття «скорочення» та «аббревіатура» в описі типів аббревіатур.

Найстаріша група графічних аббревіатур на англійській мові має латинське походження. У українській мови цей тип скорочення не є типовим.

Класифікації лексичних скорочень в англійській мові багаточисленні. Це пов'язують з багатогранністю процесу скорочення та з різними підходами лінгвістів до вивчення цієї проблеми. [24, 9]

Якщо підвести підсумки вищесказаного, можна виділити основні види аббревіацій (слів, що утворюються внаслідок скорочення фразових термінів до їхніх початкових літер), то можливо зупинитись на п'яти типах: складні, графічні, акроніми, алфавітні, латинські, які є характерні для сучасної англійської мови:

1) Складні. Їх особливість є буква (букви), а потім — ціле слово: H-bomb (Hydrogen bomb), V-day (Victory day), A-bomb (atomic bomb).

Внаслідок широкого вживання аббревіатур існує багато омонімічних форм, які спричиняють певні труднощі при виборі необхідного значення:

S.F.= square foot — квадратний фут;

S.F.= signal frequency — частота сигналу[42, 265].

2) Графічні. Використовуються для економії місця і вимовляються як відповідні нескорочені слова: sq. (Square), Mr. (Mister), ft. (foot/feet) m. (mile, metre);

3) Акроніми. Ініціальні лексичні аббревіатури, що вимовляються як слова нового типу (фонетична структура відповідає структурі

одноморфемних слів), але читаються, відповідно до орфоепічних правил: NATO та UNESCO;

4) Алфавітні. Вони мають повну алфавітну вимову і наголос: A.D., USA, V.V.C., M.P.;

5) Латинські. Такий тип аббревіатур інколи не читаються як латинські слова, а як окремі букви або виражають їхні англійські еквіваленти: P. S. [pi: res] (post scriptum); A.M., (antemeridie — before midday, in the morning); A.D. [ei rdi:] (anno Domini — нашої ери). [51, 82]

Англійські аббревіатури міцно увійшли в життя українців. Вони досить часто зустрічаються у пресі, однак, багато хто не знає їх значення.

1.3. Способи перекладу англомовних аббревіатур засобами української мови та проблеми, які виникають при перекладі

Багато авторів підкреслюють те, що однієї єдиної класифікації аббревіатур в розділі лінгвістиці немає. Згідно слів П.А. Яшнова, «кожен дослідник прагне ускладнити, збільшити як кількісно, так і якісно структурно - класифікаційну схему аббревіатур, включити в неї аббревіатурні освіти і графічні скорочення» [36, 77]. Однак кожен професійний перекладач повинен оволодіти основними способами перекладу англійських аббревіатур на українську мову.

На думку П.А. Яшнов, а «такими способами є: передача іноземного скорочення еквівалентним російським скороченням; запозичення іноземного скорочення (зі збереженням латинського написання); передача літерного складу іноземного скорочення російськими літерами (транслітерація); передача фонетичної форми іноземного скорочення російськими літерами; описовий переклад, а також створення нового скорочення» [36, 78].

На думку А.П. Шаповалової: «При створенні аббревіатур не обходимо пам'ятати про принцип «збалансованості», адже, як правило, аббревіатура є носієм тільки того значення, яке міститься у вихідній одиниці» [40, 80].

Також А. Шаповалова підкреслює, що «зустрічаються, однак, скорочення, які з тієї чи іншої причини мають крім нього і інше, «привнесене значення. В такому випадку можна говорити або про омонімію - при збігу форми аббревіатури з погнани формою іншого, абсолютно випадкового слова (СУП = «санітарне управління» і «суп» - рідке страва), або многозначності - коли між обома значеннями все ж є або навмисно створюється семантична зв'язок» [40, 81].

А.П. Шаповалова пише, що «з точки зору перекладу такі скорочення можна розглядати як потенційне джерело помилок і як складну перекладацьку задачу в тих випадках, коли необхідно передати на мові перекладу заплутаний клубок значень і натяків, що представляє собою гру слів» [40, 82].

Розгляд питання перекладу аббревіатур є основним завданням останніх часів, тому потрібно чітко визначити значення терміну «переклад». Бархударов визначає, що переклад - це процес трансформації тексту з однієї мови у текст на іншу. [5, 235].

В ході нашого дослідження часто використовувались такі методи перекладу, які були запропоновані В.І. Карабаном та Л.Г. Вербою:

1) Переклад відповідним скороченням:

Даний спосіб використовується, коли в двох мовах вже існують такі аббревіатури. В такому випадку переклад не спричиняє проблем для перекладача. Таким засобом перекладаються поняття і явища, такі як: AFC: American Football Conference- АФК (Американська футбольна конференція), ITA-Intercollegiate Tennis Association – МТА (Міжуніверситетський тенісна асоціація).

Таке скорочення у мові перекладу може бути побудованим за тією ж моделлю, як у мові оригіналу. Наприклад, ECG or EKG: electrocardiogram - ЕКГ (Електрокардіограма). Такі аббревіатури зазвичай зафіксовані у спеціальних словниках.

Наведений нижче приклад показує, як такі аббревіатури вживаються у реченні : When the ECG stickers are removed, there may be some minor discomfort.(« Health News», Wednesday 28 May 2008).

2) Переклад відповідною формою слова або словосполучення

Такий спосіб використовується лише, коли у мові перекладу відсутнє відповідна аббревіатура, і для перекладу необхідно визначити повну форму цієї аббревіатури в мові оригіналу. Для цього використовують словник або оригінал тексту.

Даним способом перекладають такі поняття та явища, як : D&G – SDF (system diagnostics facility) – апаратне забезпечення діагностичної системи., B&W , що означає чорно-біле кіно.

Приклад використання: Purists needn't be too outraged as it can be restored to proper noir tone with a flick of the finger and the others are in B&W.

Для більш точного перекладу повної форми аббревіатури використовують калькування так, щоб з відповідної перекладеної повної форми можна було утворити скорочення.

Наприклад: ІТА - Intercollegiate Tennis Association – Міжуніверситетський тенісна асоціація (МТА).

Все ж таки у певних випадках доводиться відходити від дослівного перекладу для того, щоб врахувати норми мови перекладу та повніше передати зміст аббревіатури

3) Транскрибування.

Такий спосіб використовується, коли у мові не існує потрібного поняття, а передати аббревіатуру треба якомога зрозуміліше. Спосіб транскрибування полягає в тому, що за допомогою англійських літер перекладач намагається передати англійське слово. Використовуючи такий спосіб перекладу аббревіатур перекладач робить в українській мові аналог англійського слова.

Транскрибування дуже широко використовувався перекладачами до кінця XIX століття, бо спосіб не вимагав правильного знання літер. Саме

тому ми маємо таких письменників, як Вільд, замість Оскар Уайльд. [11,160]

Для того, щоб виконати правильний переклад необхідно дотримуватися хоча б однієї з системи міжнародної транскрипції або міжalfавітної відповідності. Більшість схем перекладацької транслітерації зводяться до наступного:

англійська літера	українська літера	англійська літера	українська літера
A	а, е	N	н
B	б	O	о, ou
C	с, ц, к	P	п
D	д	Q	к
E	і, у	R	р
F	ф	S	с
G	г, дж	T	т
H	г	U	у, ю
I	і, ай	V	в
J	дж, ж	W	в
K	к	X	кс
L	л	Y	і, и
M	м	Z	з, ц

4) Транслітерація повної вихідної форми відповідної абрєвіатури:

Цей спосіб перекладу використовується досить рідко. Його використовують, коли абрєвіатура позначає компанію або інше підприємство. Його еквівалент у вигляді скорочення або повної форми

відсутній у мові перекладу. Наприклад, BOAC (British Overseas Airways Company) - авіаційна компанія, на українській називається [Брітіш оверсіс еруейтз компани]. Транскодування використовується при передачі акронімів на українську мову. Наприклад, англійських акронім EAGLE (elevation angle guidance equipment) передається як «Ігл», тобто передається вимова самого слова, яка просто співпадає зі словом.

Такі способи рідко використовуються в авіаційних текстах, окрім назв різноманітних фірм та авіаційних підприємств в різних країнах світу. Назви авіакомпаній можуть транслітеруватися. Приклади: WIZZ Air – «ВІЗ Еір», KLM – «Кей Ел Ем».

Транскодування є дуже розповсюдженим, і вони є протилежним транслітерації. Суть транскодування полягає в передачі іншомовного слова, за допомогою транскрипції, тобто передача не літер, а звукового фону слова. Слід зазначити, що англійське та українське звучання суттєво різняться. Саме тому цей спосіб передає англійське звучання лише частково [20, 320].

Не існує певних правил вибору між транскодуванням та перекладом повних форм відповідних аббревіатур. Однак, все ж таки перекладачі притримуються певної тенденції до транскодування англійських широковживаних скорочень, що позначають важливі міжнародні організації та корпорації, агенства, об'єднання та інше.

Наприклад: GATT – ГАТТ; UPI (United Press International) – агенство ЮПІ; INMARSAT (International Maritime Satellite Organization) - ІНМАРСАТ.

5) Описовий переклад.

Суть описового способу перекладу англійських аббревіатур (іншими словами експлікація) полягає в тому, що лексико-граматична трансформація, при якій лексична одиниця мови-оригіналу змінюється на словосполучення, яке дає пояснення або визначення даної одиниці [23, 128].

Цей спосіб передачі використовується в тих випадках, коли застосування описаних вище методів виявляється неточним чи взагалі не можливим, що часто має місце.

Наприклад: QB (Quarterback) - граючий помічник тренера в американському футболі.

Вибір того чи іншого засобу перекладу абрєвіатури не є простим рішенням. Такий процес потребує певних знань та вмінь, особливо, коли у мові внаслідок міжкультурних розбіжностей не існує необхідних еквівалентів. Тому, перекладачі вибирають описовий спосіб для більш наглядного й адекватного розуміння абрєвіатур.

б) Створення нових українських абрєвіатур.

Даний спосіб рекомендований лише в тих випадках, коли перекладач працює в тісному контакті з фахівцями галузі.

Існує багато випадків, коли ініціали подаються у текстах тільки після того, як попередньо було подано повну форму імені. Але інколи ініціали можуть вживатися без їхньої попередньої розшифровки. Отже, перед перекладачем постає завдання адекватно передати ініціали на українську мову без знання повної форми імені.

Переклад деяких ініціалів не становить труднощів для перекладача, так як вони володіють однозначними українськими відповідниками.

Приклади таких ініціалів: N. (N. Strang – Н. Стренґ), R. (R. Clifton – Р. Кліфтон), J. (J. Vub – Дж. Баб), D. (D. Bowen – Д. Боуен), M. (M. Berry – М. Беррі).

Для перекладу ініціалів потрібно підходити досить прискіпливо, бо більшість англійських ініціалів мають не один, а кілька українських відповідників. Дуже важливо знати повну форму імені, що позначено ініціалом.

Нижче наведені приклади деяких англійських ініціалів та як вони передаються українською мовою:

- Ініціал А: О. (Alexander – Олександр), Е. (Andrew – Ендрю), А. (Alex – Алекс).
- Ініціал С: С. (Cecil – Сесіл); К. (Catharine – Кетрін).
- Ініціал Е: Е. (Edwin – Едвін), І. (Evelin – Івлін), А. (Eileen – Айлін).
- Ініціал G: Г. (Gladys – Гледіс), Дж. (Geoffrey – Джофрі).
- Ініціал I: Е. (Irwin – Ервін), Й. (Ian – Йен), Я. (Iago – Яго), А. (Isaac – Айзек).
- Ініціал U: У. (Ursula – Урсула), Е. (Urban – Ербан), А. (Ulrica – Алріка), Ю. (Una – Юна).

При перекладі англійських ініціалів потрібно враховувати, що вони не транскодуються (або транслітеруються чи транскрибуються), а передаються першою літерою українського відповідника повної форми англійського імені. Також потрібно звернути увагу на те, що в англійських публіцистичних текстах можуть зустрічатись не тільки англійські прізвища із ініціалами, а й інші (іспанські, французькі, німецькі тощо). Саме тому перекладачу обов'язково треба визначити національну належність прізвища з ініціалом для правильної передачі останнього. [47, 210]

Приклади:

- Якщо Н. (Henry) Primas (французьке ім'я), то ініціал Н. передається літерою А., а не літерою Г. ;

- Якщо А. (Antonio) Cordero (іспанське ім'я), то тут проблеми з передачею ініціала не буде, бо всі іспанські імена, які починаються на А., так само починаються і в українській мові.

Бувають випадки, коли перекладач не може в тексті оригіналу зрозуміти національну приналежність прізвища, то він може написати прізвище з ініціалами в їх оригінальній формі у текст перекладу. Тим більше, що зараз спостерігається така тенденція до включення у текст перекладу українською мовою прізвищ з ініціалами у англійському написанні.

Коли у тексті оригіналу відшукати це не вдається, то перекладачу доцільно включити прізвище з ініціалами в їх оригінальній формі у текст перекладу, тим більше що зараз спостерігається тенденція до включення у текст перекладу прізвищ з ініціалами у англійському написанні.

1.4. Методика розшифрування абревіатур

Абревіатури є досить важким для розуміння і перекладу іноземних публіцистичних текстів. Для розуміння таких лексичних одиниць необхідно гарне знання предмету, про який йдеться текст. Однак знайомство з основними закономірностями абревіаціями та принципами їх утворення істотно полегшує розуміння і перекладу абревіатур.

Розробка ефективної стратегії розшифровки та передачі змісту абревіатури з англійської на українську мову однією з головних задач. Потрібно враховувати такі фактори, як: нещодавня поява даної абревіатури і відсутність її в словниках; розбіжність культур; відсутності даного явища, що передає абревіатура у мові в загалі; незнання абревіатури тощо. [21, 303]

Розшифровку широко використовують при роботі з абревіатурами та її розуміють як:

- 1) процес встановлення нескорченої форми;
- 2) нескорчена форма конкретного скорочення.

Значення абревіатур не завжди збігається зі значенням первісної (нескорченої) форми слова чи словосполучення. Саме тому розшифровка – це спосіб встановлення нескорченої форми слова та визначення значення даної абревіатури конкретному контексті [34, 99].

Для того, щоб розшифрувати абревіатуру використовують такі методи як:

1. Аналіз контексту.

При першому вживанні абревіатури в тексті, вони зазвичай супроводжуються розшифровою. Саме тому, коли в процесі роботи ви

ознайомились з подальшими розділами тексту і в них побачили незнайомі аббревіатури, то потрібно переглянути початок тексту. Досить важливо ознайомитися з повним варіантом тексту, якщо розшифровка аббревіатури не представлена [20, 320].

2. Використання спеціальних довідкових матеріалів (словників та інших).

Встановлення значення аббревіатур використовуючи словники може здатись найбільш ефективним та надійним способом. Але насправді такий спосіб має свої нюанси. З причини того, що аббревіатури та інші скорочення відносяться до одних із рухомих елементів лексики, саме тому словники скорочень застарівають швидше, ніж інші лінгвістичні словники [23, 128]. У зв'язку з цією особливістю, що в наш час існує чимало аббревіатур, які не відображені в словниках.

При роботі зі словниками, то слід ураховувати наступне:

- Встановити, згідно контексту, до якої сфери знань належить аббревіатура. Це потрібно зробити перед тим, як почати використовувати словники.

- Для виконання правильного перекладу потрібно мати двомовні термінологічні та загальні словники;

- У одномовних словниках можна знайти лише розшифровку, але це може призвести до помилки [17, 200].

3) Аналіз структури аббревіатур.

Такий спосіб використовують лише з аббревіатурами зі складною структурою. Окрім літер до складу скорочень можуть входити також інші знаки, наприклад: точки, коса лінія тощо. Для того, щоб розшифрувати аббревіатури потрібно бути в курсі їх функцій. Відсутність чи наявність знаків в аббревіатурах, як правило, не впливає на його значення. Але коса лінія все може змінити значення. Отже вона може виконувати наступні функції:

- Заміняти прийменник (L / A - lighter than air-легший за повітря);

- Позначити частину та кордон слів (наприклад, F / C flight control - управління польотами);

- Наявність додаткової інформації до основної частини (DCS / 0 Deputy Chief of Staff, Operations - заступник начальника штабу з оперативних питань).

Інші знаки в скорочення означають:

- круглі дужки дають додаткову інформацію до основної частини.
- дефіс, зазвичай, позначає межі слів чи словосполучень в нескороченій формі [27, 135].

4. Використання різних аналогій.

Цей спосіб пов'язаний з аналізом структури аббревіатур та застосовує допоміжний метод, так як може забезпечити неточне, а лише приблизне значення скорочення.

Вищесказані методи розшифровки аббревіатур досить умовні. Так як аналіз контексту є самою необхідною умовою для розуміння будь-якого тексту. Метод аналогії та його використання потребує аналізу структури, тому в дійсності використовується метод комбінації. Маючи певний досвід роботи перекладачем, можна виявити специфічні моделі аббревіатур в певних текстах, які дозволяють далі легко орієнтуватися в загальних значеннях нових аббревіатур, котрі були побудовані за такими моделями. [7, 66]

Для того, щоб мати можливість перекладати новітні аббревіатури, перекладач має володіти певними навичками та вміннями, тобто він повинен бути в курсі всіх справ різних сфер життєдіяльності таких як: економічних, соціальних, культурних та політичних. Також перекладачу слід знати історичні факти, сучасні політичні ситуації для уникнення в подальшому конфліктів та непорозумінь. Тим більш для адекватного та правильного перекладу аббревіатур англійської преси, перекладач повинен бути всебічно розвинутим та володіти базовими знаннями у політичних, спортивних, медичних, економічних, культурних галузях.

Слід відмітити, що газетні тексти лише інколи перекладаються для другу в повному вигляді. В цьому випадку кінцевий варіант перекладу замінюється більш реферативним переказом. Це є однією з особливостей газетно-публіцистичного стилю.

Основним зміст матеріалів преси складають тексти газетно-інформаційного жанру. Перекладачу потрібно бути добре ознайомленим зі стилістичними особливостями суспільно-політичної літератури, бо досить часто доводиться працювати зі статтями та замітками інформаційного характеру з англійських та американських газет. [12, 459]

Газета – це такий засіб передачі інформації та комунікації, а також засіб впливу на широку аудиторію читачів. В газетах, зазвичай, необхідність подають інформаційний матеріал стисло, але повідомляючи все необхідне.

Загальна класифікація англомовної періодики досить різноманітна, починаючи від серйозних видань і до жовтої преси.

Для виконання адекватного перекладу потрібно враховувати різноманітні характеристики преси. Наприклад, можна розглянути особливості американської преси:

- вживання аббревіатур та термінів;
- розмовний характер деяких матеріалів;
- офіційність звертань та титулів;
- емоційна забарвленість (використання жаргонізмів, перифраз тощо);
- лексичні особливості газетно-інформаційних матеріалів;
- специфічна особливість газетних заголовків.

Андре Лефевр розглядав переклад як мистецтво. Отже до перекладу аббревіатур потрібно мати творчий підхід. У своїй книзі “Translation – History, Culture” він порівнює переклад з відкритим каналом: «Переклад – це не просто вікно, відкрите іншими словами, але, або якась подібна благочестива розкіш. Швидше за все, це переклад відкритого каналу, який

часто не без певного небажання, через який іноземний вплив може проникнути у вітчизняну культуру, кинути виклик і навіть сприяти його підірванню». [45, 182]

Особливу складність для здійснення перекладу та аналізу представляють аббревіатури, які є телескопізмами (складені з уламків складних слів).

Основною їх характеристикою є нещодавня поява у мові. Саме тому переклад телескопізмів можливий лише за допомогою використання спеціальних словників.

Як вже було сказано раніше, більшість сучасних аббревіатур мають омонімічний характер.

Наприклад: D&G - має більше 15 визначень. Інтернет словник «Acronymfinder» дає наступні визначення: Dolce&Gabbana (бренд), Dharma & Greg (телепередача), Donald & Goofy (персонаж Disney), Doom & Gloom, Direction & Guidance тощо.

В таких випадках інколи буває досить важко визначити значення аббревіатури за її формою. Це може становити певну складність для перекладу.

Приклад вживання даної аббревіатури: D&G took much of its inspiration from so-called culture-clash "fish out of water" situations.[60, 11]

В цьому випадку дана аббревіатура означає Dharma & Greg (телепередача). В підсумку переклад отримаємо наступний: Натхненням для телевізійної розважальної програми «Дарма і Грег» є так звані розбіжності між культурами світу та незручні ситуації.

Окрім основних методів передачі аббревіатур, які були розглянуті у цьому розділі, ми також будемо використовувати інші перекладацькі трансформації.

В.Н. Комисаров поділяє трансфорсації на лекчисні та граматичні. З ним також погоджуються інші вчені, як Т.А. Казакова, В.Н. Крупнов, Т.Р.Левицька. [28, 136]

До лексичних трансформацій відносять :

- лексико-семантичні заміни (конкретизація, модуляція, генералізація);
- транскрибування та транслітерацію;
- калькування.

До граматичних трансформацій належать:

- 1) Граматичні зміни: заміна частин мови, члена речення, форми слова.
- 2) Об'єднання речень.
- 3) Дослівний переклад членування речення.

Також існують такі аббревіатури, які мають переклад відповідним скороченням, але їх переклад є не складною задачею для перекладача. При передачі таких видів аббревіатур звичайно не виникають жодних проблем, так як вони представлені у звичайних словниках. До таких скорочень можна віднести такі розповсюджені аббревіатури: DVD, spa, MP3 тощо. [32, 12]

Отже, перш ніж переходити до перекладу аббревіатур, потрібно враховувати наступне:

- необхідність врахування розбіжностей культур;
- наявність у мові відповідного аналога аббревіатур (при відсутності такого, створення його власного аналога);
- ступінь розповсюдженості;
- ступінь давності появи та вживання аббревіатури у мові;
- особливість при передачі на рідну мову молодіжного сленгу.

Далі при виконанні перекладу потрібно дотримуватися усіх правил, для збереження та розкриття повного змісту аббревіатури.

Висновки до першого розділу

Скорочення - це одиниця усній або письмовій мові, створена з окремих елементів звукової або графічної оболонки деякої розгорнутої форми, з якою дана одиниця перебуває у певної лексико-семантичного зв'язку.

Класифікація лексичних скорочень досить ускладнена специфічністю їх структури, великою варіативністю, можливістю взаємодії різних способів аббревіації з іншими способами словотворення.

Абревіатури та скорочення включають в себе цілий ряд екстралінгвістичних компонентів і будуть адекватно сприйняті при їх гармонійному поєднанні. Перекладач повинен враховувати, що, нехтуючи цими компонентами, не вдасться перевести аббревіатури та скорочення з найбільшою ефективністю.

До появи писемності, коли людина ще не вміла писати, а спілкувались наскальними малюнками, саме тоді з'явилися перші аббревіатури. Особливий розвиток аббревіації у двадцятому столітті припав на післявоєнний період. Так як в наслідок бурхливого розвитку соціальних, політичних, економічних та інформаційних сфер життя людини, то присутність аббревіатур можна спостерігати практично всюди. В публіцистичній літературі аббревіація широко зустрічається, від друківаних видань і до реклам.

Аналізуючи різні наукові матеріали, то можна підвести підсумки, що у сучасному мовознавстві не має однієї сталої класифікації аббревіатур. Науковці зовсім по-різному класифікують аббревіатури. Одна з найповніших класифікацій належить С.І. Квеселевичу. Він поділяє аббревіатури на п'ять видів: акроніми, алфавітні, складні, графічні та латинські.

Також під час дослідження розглядалися особливості функціонування аббревіатур. Підводячи підсумки цього питання, ми можемо сказати, що раніше основною функцією аббревіатур є спрощення спілкування, шляхом

використання скорочених варіантів, але зараз - це словотворча функція. Бо в наші дні аббревіація є основним способом словотвору. Вона стоїть наряду з афіксацією та префіксацією.

Одним із пунктів розділу досліджувались основні способи перекладу аббревіатур, а саме: переклад відповідною аббревіатурою, переклад відповідною формою слова або словосполучення, транслітерація повної вихідної форми відповідної аббревіатури, транскрибування скорочення, створення нової української аббревіатури та описовий переклад скорочення. В наш час зацікавленість щодо вивчення явища аббревіації помітно зросло.

Вибір того чи іншого способу чи прийому перекладу залежить від багатьох факторів. Це і характер перекладного тексту, і аудиторія споживача продукції, та особливості психології перекладача, його прихильність до певної літературної традиції. Все залежить від кожного конкретного випадку.

Необхідність попереднього розкриття аббревіатури або збереження розгорнутого скорочення протягом всього тексту перекладу пов'язані в основному з відсутністю певних реалій в нашому житті або ж просто з відсутністю еквівалентної аббревіатури в російській мові.

Проводячи дослідження було встановлено, що таке лінгвістичне явище, як аббревіація, використовується практично у всіх сферах мовної діяльності людини: в літературній сфері, в сфері реклами і маркетингу, в комп'ютерній і лексичних сферах, в політиці, економіці тощо.

Завдання перекладача – використати всі знання теоретичних основ перекладу для передачі комунікативної функції оригіналу, так як знання теоретичних основ перекладу та екстралінгвістичних реалій необхідна умова адекватності перекладу.

РОЗДІЛ II.

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ АБРЕВІАТУР НА МАТЕРІАЛІ БРИТАНСЬКОЇ ПЕРІОДИКИ

Об'єктом даного дослідження є аббревіатури, які були відібрані в таких сучасних газетах та журналах як: The Economist, The Guardian, Daily Mirror, The Vogue та The New-York Times. Окрім цього, будуть використовуватись інтернет-ресурс «Acronymfinder», який налічує більше півсотні тисяч аббревіатур.

«The Economist» - англomовний щотижневий журнал, який має новинну спрямованість (але видання називає себе газетою). Належить до британської медіакomпанії.

«Daily Mirror» - британський таблоїд, який замислювалася як газета для жінок, видавана жінками, і повинна була стати «відображенням жіночого життя».

«The Guardian» - щоденна британська газета. Ця газета найбільш читаємо із всіх британських видань. Вона публікує гучні справи, які призводили до закриття цілих компаній.

«The New-York Times» - щоденна американська газета. Вона охоплює різноманітні рубрики (від політичних та економічних новин до мистецтва та дому).

«The Vogue» - жіночий журнал про моду. Спочатку журнал видавався лише в США, але зараз його публікують в двадцяти двох країнах світу.

«Sports Illustrated» - американський щотижневий спортивний журнал. Він освітлює всі актуальні спортивні події в світі.

2.1. Основні види аббревіатур у мові англомовної періодики

Проаналізувавши вищеназвані аббревіатури, можна назвати деякі з них, які найчастіше зустрічаються в цих виданнях. Проводячи аналіз аббревіатур, ми будемо використовувати класифікацію С.І. Квесілевіча.

В британському журналі «The Economist» можна побачити такі аббревіатури як:

- АТОІ (After tax operating income) - Операційний прибуток після оподаткування.

АТОІ відноситься до акронімів, так як читається згідно орфоепічних правил.

- ВВ (Beginning Balance) - Початкове сальдо.

Тип аббревіатури ВВ – алфавітний, бо зберігається алфавітна вимога та наголос.

- Dr (Debit) – Дебет.

Тип аббревіатури – графічний, так як Dr вимовляється як відповідне нескорочене слово.

- FIFO (First In, First Out) - ФІФО «першим зайшов, першим вийшов» (метод вибуття запасів).

Тип аббревіатури – акронім.

- I&A (interest and amortisation) - Відсотки та амортизація.

Тип аббревіатури – алфавітний.

- NPV (Net Present Value) - Чиста поточна вартість.

Тип аббревіатури – алфавітний.

- РТІ (pre-tax income) - Прибуток до оподаткування.

Тип аббревіатури – алфавітний.

- R&D (Research and development) - Дослідження та розробки.

Тип аббревіатури – алфавітний.

- WIP (Work in progress)- Незавершене виробництво.

Тип аббревіатури – акронім.

- SHE (Stockholders Equity) - Акціонерний капітал.

Тип аббревіатури – акронім.

Проаналізувавши використання аббревіатур в журналі «The Economist» можна зробити висновки, що найчастіше використовують акроніми та алфавітний тип аббревіації. Також зустрічають графічний тип.

В британському таблоїді «Daily Mirror» зустрічаються наступні аббревіатури:

- BP (blood pressure) - Кров'яний тиск.

Так як дана аббревіатура читається згідно вимови алфавіту, то це алфавітний вид.

- JV (joint venture) - Спільне підприємство.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- USA (United States of America) – США (Сполучені Штати Америки).

Вид аббревіатури – алфавітний.

- B.C. (before century) – До н.е. (до нашої ери).

Вид аббревіатури – латинський, тому що дана аббревіатура має латинське походження.

- UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) - Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури.

Вид аббревіатури – акронім, бо вона читається відповідно до правил читання.

- CD (compact disk) – Компакт диск.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- C.S. (civil service) - Державна цивільна служба.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- FAQ (Frequently Asked Question) - Питання, яке часто ставляться.

Вид аббревіатури – акронім.

- FP (freezing point) - Точка замерзання.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- LAS (League of Arab State) - Ліга арабських держав.

Вид аббревіатури – акронім.

Провівши аналіз використання аббревіатур в британській газеті «Daily Mirror», можна зробити висновок, що в цій газеті найчастіше використовують алфавітний вид аббревіатур. Але також зустрічаються акроніми та латинський тип аббревіації.

Щоденна газета «The Guardian» використовує такі аббревіатури:

- UFO (Unidentified flying object) - НЛЮ (Невпізнаний літаючий об'єкт).

Вид аббревіатури – алфавітний.

- NASA (National Aeronautics and Space Administration) - Національний комітет з астронавтики і дослідження космічного простору.

Вид аббревіатури – акронім.

- FBI (Federal Bureau of Investigation) - ФБР (Федеральне бюро розслідувань).

Вид аббревіатури – алфавітний.

- UK (United Kingdom) - Об'єднане Королівство Великобританії.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- P. O. W. (prisoner of war) - Військовополонений.

Вид аббревіатури – акронім.

- IPO (Intellectual Property Owners Association) - Асоціація з охорони інтелектуальної власності.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- ACARD (Advisory Council for Applied Research and Development) – Дорадча рада з питань прикладних досліджень та розвитку.

Вид аббревіатури – акронім.

- PTI (pre-tax income) - Прибуток до оподаткування.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- SSG (Special Safeguard) - Спеціальні заходи безпеки.

Вид аббревіатури – алфавітний.

WHO (World Health Organization) - Всесвітня організація охорони здоров'я.

Вид аббревіатури – алфавітний.

Зробивши аналіз використання аббревіатур в газеті «The Guardian», можна сказати, що найчастіше використовується алфавітний вид. Але також ще зустрічаються акроніми. Інших видів аббревіатур в даному аналізі не використовувались.

В одній із самих відомій газеті світу «The New-York Times» зустрічаються наступні аббревіатури:

- NY(New York) - Нью-Йорк.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- DC(District of Columbia) - Федеральний округ Колумбія.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- EOS(Earth Observing System) - системи спостереження за Землею.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- ABC(American Broadcasting Company) - Американська телерадіокомпанія.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- CIA(Central Intelligence Agency) – ЦРУ (Центральне розвідувальне управління США).

Вид аббревіатури – алфавітний.

- V.O.A. (Voice of America) - Голос Америки.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- NYPD (New York Police Department) - Департамент поліції Нью-Йорка.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- WTO (World Trade Organization) - Всесвітня торгова організація.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- ЕЕС (European Economic Community) – СЕС (Європейська економічна спілка).

Вид аббревіатури – алфавітний.

- АМА (American Medical Association) – АМА (Американська медична асоціація).

Вид аббревіатури – алфавітний.

Під час аналізу, в газеті «The New-York Times», зустрічались аббревіатури лише алфавітного типу.

У відомому журналі «The Vogue» використовують наступні аббревіатури:

- PPQ (Pretty personal question) - ПіПіКью (Це назва модного торгового будинку. Перекладається як «Досить особисте питання».)

Вид аббревіатури – алфавітний.

- Н&М (Hennes & Mauritz AB) — Шведський бренд одягу та косметики.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- EPS (Earnings Per Share)- Прибуток на акцію.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- D&G (Dolce & Gabbana) - Дольче і Габбана (італійська марка одягу, взуття та аксесуарів).

Вид аббревіатури – алфавітний.

- FW (Fashion Week) - Тиждень моди.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- SS (Spring-Summer) - Весна-літо.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- WFW (Wedding Fashion Week) - Весільний тиждень моди.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- L.A. (Los Angeles) - Лос-Анджелес.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- TM (Tommy Hilfiger) - Томмі Хілфігер (будинок моди).

Вид аббревіатури – алфавітний.

- VIP (very important person) - Дуже важлива людина.

Вид аббревіатури – алфавітний.

Провівши аналіз в журналі «The Vogue», то як і в попередньому, зустрівся лише алфавітний вид аббревіатур.

В журналі «Sports Illustrated» використовують такі аббревіатури, як:

- NASCAR ((National Association of Stock Car Auto Racing) - Національна Асоціація гонок серійних автомобілів.

Вид аббревіатури – акронім.

- NFL (National Football League) - НФЛ (Національна футбольна ліга).

Вид аббревіатури – алфавітний.

- NBA (National Basketball Association) - НБА (Національна баскетбольна асоціація).

Вид аббревіатури – алфавітний.

- FIFA (International Federation of Association Football) - ФІФА (Міжнародна федерація футболу).

Вид аббревіатури – акронім.

- NCAAB (National Collegiate Athletic Association Basketball) - Національна колегіальна атлетична асоціація баскетболу.

Вид аббревіатури – алфавітний.

- WBO (World Boxing Organization) - ВБО (Всесвітня боксерська організація).

Вид абрєвіатури – алфавітний.

- IBF (International Boxing Federation) - Міжнародна федерація боксу.

Вид абрєвіатури – алфавітний.

- NHL (National Hockey League) - НХЛ (Національна хокейна ліга).

Вид абрєвіатури – алфавітний.

- CFB (Canadian Forces Base) - База збройних сил Канади.

Вид абрєвіатури – алфавітний.

- AARA (American Amateur Racquetball Association) - Американська аматорська асоціація ракетболу.

Вид абрєвіатури – алфавітний.

Згідно проведеного аналізу вживання абрєвіатур в журналі «Sports Illustrated», то можна сказати, що частіше тут зустрічаються алфавітний вид та акроніми, але найчастіше теж - алфавітний тип.

Проаналізувавши всі абрєвіатури в вищевказаних журналах та газетах, то ясно прослідковується тенденція використання певних видів абрєвіатур.

За допомогою проведеного дослідження стало можливо виявити основні види англomовних абрєвіатур, які використовуються в пресі. Згідно цього дослідження на першому місці стоїть алфавітний тип абрєвіатур. Він зустрічався в кожному із досліджуваних матеріалів періодики, а в деяких журналах лише цей вид абрєвіатури. На другому місці – акроніми. Вони теж досить часто зустрічаються в газетах та журналах. Досить рідко можливо було побачити абрєвіатури латинського походження чи графічних. Отже, самий популярний вид абрєвіатури – алфавітні.

2.2. Особливості функціонування абрєвіатур різних словотвірних моделей у мові англословної періодики

Для проведення цього дослідження були взяті статті із англословного видання «The Day». В цих статтях було проведено дослідження щодо функціонування абрєвіатур в мові преси. Для аналізу перекладу абрєвіатур з англійської мови, буде взято метод В.І. Карабана та Л.Г. Верби, який був детально розглянутий у минулому розділі.

«The Day» - це український журнал, який публікується не тільки українською мовою, але ще англійською та російською. В цьому журналі описуються реальні події, які відбуваються в світі та зокрема в Україні.

1) Heiko Maas's priorities regarding Eastern Europe are largely in sync with Kyiv's agenda. Maas, member of the Social Democrats (SPD), backs a UNO-led mission in Ukraine's embattled areas.

Пріоритети Гайко Мааса щодо східної Європи більшою мірою співпадають з порядком денним Києва. Маас, член «Соціал-демократичної партії» («СДП»), підтримує розміщення місії під проводом ООН на втягнутих у війну територіях України. [газета «День», 31 жовтня, 2018]

Переклад в журналі:

SPD (Social Democrats) – СПД (Соціал-демократична партія).

UNO – ООН.

В обох випадках:

Вид абрєвіатури – алфавітний.

Метод перекладу – переклад відповідним скороченням.

2) Despite the ongoing economic sanctions on Russia, introduced by the EU and staunchly supported by Merkel's government, Germany keeps clinging to its commitment to the gas pipeline project Nord Stream 2.

Незважаючи на триваючі економічні санкції щодо Росії, представлені ЄС та твердо підтримані урядом Меркель, Німеччина продовжує чіплятися за свої зобов'язання щодо проекту газопроводу «Північний потік-2». [газета «День», 31 жовтня, 2018]

Переклад в журналі: EU – ЄС.

Вид абрєвіатури – алфавітний.

Метод перекладу – переклад відповідним скороченням.

3) Annegret Kramp-Karrenbauer, the CDU’s secretary general and Merkel’s long-time ally, is among her possible successors.

Аннегрет Крамп-Карренбауер, генсек «Християнсько-демократичного союзу» («ХДС») і довготривалий союзник Меркель, - серед її можливих спадкоємців. [газета «День», 31 жовтня, 2018]

Переклад в журналі:

CDU – ХДС.

Вид абрєвіатури – алфавітний.

Метод перекладу – переклад відповідним скороченням.

4) “For example, the success of Ukrainian IT will help other Ukrainian exporters, export commodities and services enter international markets and form class, quality, and innovativeness,” he pointed out.

«Наприклад, успіх українського ІТ допоможе іншим українським експортерам, експортним товарам і послугам зайти на міжнародні ринки, сформувати клас, якість та інноваційність», — зазначив він. [газета «День», 18 вересня, 2018]

Переклад в журналі:

IT – IT.

Вид абрєвіатури – алфавітний.

Метод перекладу - транскрибування.

5) His works are displayed in Canadian and US public art galleries and held in private collections, including those of Queen Elizabeth II and former Canadian prime ministers.

Його твори входять до колекцій картинних галерей Канади та США, а також приватних колекцій, зокрема британської королеви Єлизавети II та колишніх канадських прем’єр-міністрів. [газета «День», 21 вересня, 2018][[]]

Переклад в журналі:

US – США.

Вид аббревіатури – алфавітний.

Метод перекладу – переклад відповідним скороченням.

6) Let us recall that the Building Integrity Initiative came into being as the result of a 2007 conference organized by the NATO Economic Committee during a meeting of the Euro-Atlantic Partnership Council (EAPC).

Нагадаємо, що Проект з будування цілісності та виховання доброчесності (Building Integrity Initiative) став результатом конференції 2007 року, організованої Економічним комітетом НАТО під час одного з засідань Ради євроатлантичного партнерства (РАЕП). [газета «День», 19 вересня, 2018]

Переклад в журналі:

NATO – НАТО.

Вид аббревіатури – акронім.

Метод перекладу – переклад відповідним скороченням.

Переклад в журналі:

EAPC (Euro-Atlantic Partnership Council) – РАЕП (Засідання Ради євроатлантичного партнерства).

Вид аббревіатури – алфавітний.

Метод перекладу - переклад відповідним скороченням.

7) How easy is it to implement integrity in the defense sector of Colombia, given its decades-long struggle with the FARC?

Наскільки легко Колумбії реалізувати доброчесність в оборонній сфері, враховуючи десятиліттям тривалу боротьбу з FARC? [газета «День», 19 вересня, 2018]

Переклад в газеті:

FARC – FARC.

Вид аббревіатури – акронім.

Метод перекладу – акронім залишили без перекладу.

8) “To do this, we have created an organization that is subordinated to the highest level command. This organization is called the DANTE”.

Для цього ми створили організацію, яка залежить від найвищого рівня командування. Така організація називається ДАНТЕ. [газета «День», 19 вересня, 2018]

Переклад в газеті:

DANTE - ДАНТЕ.

Вид аббревіатури – акронім.

Метод перекладу – транслітерація.

9) Three of his comrades froze to death, and he was severely frostbitten. “DPR” militants took him prisoner on February 20.

Три його поранені побратими замерзли, він сам дістав тяжкі обмороження. 20 лютого потрапив до полону «ДНР». [газета «День», 5 червня, 2018]

Переклад в газеті:

DPR – ДНР.

Вид аббревіатури – алфавітний.

Метод перекладу - переклад відповідним словосполученням.

10) The Trump-Kim one-on-one talks lasted exactly 38 minutes and were followed by extended negotiations involving advisers and a working lunch, the CNN reports.

Переговори Трампа та Кіма сам на сам тривали рівно 38 хвилин, за ними відбулися розширені переговори з участю радників і робочий ланч, передає CNN. [газета «День», 12 червня, 2018]

Переклад в газеті:

CNN – CNN.

Вид аббревіатури – алфавітний.

Метод перекладу – аббревіатура залишилась в оригінальній формі.

11) There is only one enterprise that produces combat sea boats now – Kuznia na Rybalskomu (former Leninska Kuznia) in Kyiv, whose beneficiaries

are, according to the Skhema program, Petro Poroshenko and his MP friend Ihor Kononenko.

І якщо згадати, що в американських медіа пару років тому з'явилися прозорі натяки, що буцімто поява таких катерів не вигідна виробникам схожої техніки в Україні, а наразі бойові катери для моря виробляє одне-єдине підприємство — «Кузня на Рибальському» (колишня «Ленінська кузня») в Києві, чиїми бенефіціарами, за даними програми «Схеми», є Петро Порошенко та його друг, народний депутат Ігор Кононенко? [газета «День», 27 серпня, 2018]

Переклад в газеті:

MP – Народний депутат.

Вид аббревіатури – алфавітний.

Метод перекладу – переклад відповідним словосполученням.

12) Also, according to Vitrenko, Ukraine's prospective losses from stopping transit, which stand at three percent of the GDP, are even greater than Russia's losses from the Western sanctions.

Також, за словами Юрія Вітренка, втрати України від припинення транзиту в розмірі 3% ВВП навіть більші, аніж Росія втрачає від дії західних санкцій. [газета «День», 28 серпня, 2018]

Переклад в газеті:

GDP – ВВП.

Вид аббревіатури – алфавітний.

Метод перекладу – переклад відповідною аббревіатурою.

13) The ideal FIFA World Cup, to kick off in Russia on June 14, should look as follows: a boycott on the part of world leaders and ordinary soccer fans and the release of about 70 Ukrainian political prisoners.

Ідеальний Чемпіонат світу з футболу, який почнеться у Росії вже 14 червня, має виглядати так: бойкот з боку світових лідерів і рядових уболівальників та звільнення українських політв'язнів, яких за останніми даними правозахисників, 70 осіб. [газета «День», 7 червня, 2018]

Переклад в газеті

FIFA – Чемпіонат світу з футболу.

Вид аббревіатури – акронім.

Метод перекладу – переклад відповідним словосполученням.

14) The Chairman of the Parliamentary Committee on Legal Policies and Justice, Ruslan Kniazevych, explained the law's most controversial clause on the selection of Anticorruption Court judges as follows: "The Nongovernmental Board consists of six members appointed by the High Qualification Commission of Judges (VKKS) exclusively on the basis of proposals from international organizations with which Ukraine cooperates in the field of preventing and countering corruption in accordance with international agreements.

Голова профільного комітету з питань правової політики та правосуддя Руслан Князевич пояснив положення закону про відбір суддів до Антикорупційного суду, які викликали найбільше суперечок: «Громадська рада виконує свої повноваження у складі 6 членів, які призначаються ВККС виключно на підставі пропозицій міжнародних організацій, з якими Україна співпрацює у сфері запобігання та протидії корупції відповідно до міжнародних договорів. За ініціативою не менш як трьох членів Громадської ради міжнародних експертів, питання відповідності будь-якого кандидата на посаду судді Вищого антикорупційного суду необхідним критеріям розглядається на спільному засіданні ВККС та Громадської ради міжнародних експертів. [газета «День», 12 червня, 2018]

Переклад в газеті:

VKKS – ВККС.

Вид аббревіатури – алфавітний.

Метод перекладу – переклад відповідним скороченням.

15) It has reduced its print runs by two thirds as it has switched to the iOS platform, that is, placed its application in the App Store.

Вона скоротила в три рази тираж, перейшовши на платформу IOS, тобто розмістивши свій додаток в App Store. [газета «День», 17 квітня, 2018]

Переклад в журналі:

IOS – IOS.

Вид аббревіатури – акронім.

Метод перекладу – залишився оригінал аббревіатури.

16) The organizer of the conference is the Independent Association of Broadcasters. The Conference “New Media – New Opportunities 2018” was supported by the Embassy of the Kingdom of Sweden in Ukraine (SIDA), the US Agency for International Development (USAID), and Internews.

Організатори конференції — Незалежна асоціація телерадіомовників. Конференцію «Нові медіа — нові можливості 2018» підтримують: Посольство Королівства Швеції в Україні (SIDA), Агентство США з міжнародного розвитку (USAID), Інтерньюс. [газета «День», 17 квітня, 2018]

Переклад в газеті:

SIDA (Embassy of the Kingdom of Sweden in Ukraine - Посольство Королівства Швеції в Україні.

Вид аббревіатури – акронім.

Метод перекладу - описовий переклад.

Переклад в газеті:

USAID - Агентство США з міжнародного розвитку.

Вид аббревіатури – акронім.

Метод перекладу – переклад відповідним словосполученням.

17) I shot it for reflection, rethinking, and memory, and not at all for creating sensations, trash stories, and other elements of TV-formats.

Знімав я його для осмислення, переосмислення і пам'яті. І аж ніяк не для сенсацій, трешу та інших елементів телевізійних форматів. [газета «День», 12 квітня, 2018]

Переклад в газеті:

TV-formats – Телевізійний формат.

Вид аббревіатури – складні.

Метод перекладу – переклад відповідним словосполученням.

18) He is a marine biologist by training, commanded a company of the Aidar Battalion in 2014, while on February 7 this year, he became acting director of the National Antarctic Scientific Center (NASC), which was unexpected even for himself.

За фахом він є морським біологом, у 2014-му командував ротою батальйону «Айдар», а 7 лютого цього року несподівано навіть для себе став в. о. директора Національного антарктичного наукового центру. [газета «День», 27 лютого, 2018]

Переклад в газеті:

NASC (National Antarctic Scientific Center) – Національний антарктичний науковий центр.

Вид аббревіатури – алфавітний.

Метод перекладу – переклад відповідним словосполученням.

Абревіатури, які нам зустрілись в різних статтях, виконували різні функції. Для того, щоб більш детально їх розглянути, ми розділимо вищеназвані аббревіатури по категоріям використання.

1) Назви політичних організацій та установ:

SPD (Social Democrats) – СПД (Соціал-демократична партія);

UNO (United Nations Organization) – ООН (Організація Об'єднаних Націй);

EU (European Union) - ЕС (Європейський союз);

CDU (Christlich Demokratische Union) - ХДС (Християнська демократична союз);

NATO (*North Atlantic Treaty Organization*) – НАТО (Організація Північноатлантичного договору);

FARC (Revolutionary Armed Forces of Colombia) - FARC (Революційні збройні сили Колумбії);

VKKS – ВККС (Вища кваліфікаційна комісія суддів України);

SIDA (Embassy of the Kingdom of Sweden in Ukraine) - Посольство Королівства Швеції в Україні;

USAID (United States Agency for International Development) - Агентство США з міжнародного розвитку;

NASC (National Antarctic Scientific Center) – Національний антарктичний науковий центр.

2) Назви комерційних організацій:

DANTE (Delivery of Advanced Network Technology to Europe) - DANTE (Доставка передових мережних технологій в Європу);

CNN (Cable News Network) – CNN (Кабельна Новинна Мережа);

3) Назва економічних показників:

GDP (Gross Domestic Product) – ВВП (Валовий внутрішній продукт).

4) Назви країн та регіонів:

US (United States) – США (Сполучені штати америки);

DPR (Donetsk People's Republic) – ДНР (Донецька народна республіка).

5) Назви технологій:

IOS (Internetwork Operating System) – IOS (Інтернет-операційна система);

IT (Information Technology) – IT (Інформаційні технології);

TV-formats – Телевізійний формат.

6) Назви заходів та чемпіонатів:

FIFA (International Federation of Association Football) – Чемпіонат світу з футболу;

EAFC (Euro-Atlantic Partnership Council) – РАЕП (Засідання Ради євроатлантичного партнерства).

7) Назви посад:

MP (Member of Parliament) – Народний депутат.

Згідно проведеної категоризації стало можливо відстежити, які самі функції виконували досліджуванні аббревіатури. Більшість із них використовувались для позначення політичних та комерційних установ та організацій. Інша частина позначала посади, назви країн, заходів та чемпіонатів, економічні показники та технології.

Для здійснення перекладу алфавітних аббревіатур, які зустрічались найчастіше, використовували метод перекладу відповідним словом або словосполученням. Не так часто використовувався метод транслітерації та описовий переклад. Інколи аббревіатури залишали без перекладу і в статтях можна було побачити їх в оригінальному виді.

2.3. Складності перекладу англomовних аббревіатур та тактика їх передачі

Основаючись на поставлених завдань та цілей даного дослідження, основною метою є аналіз використання аббревіатур та їх методів перекладу. Але під час цієї роботи ми досить часто зіштовхувались з проблемами перекладу аббревіатур.

Саме тому в цьому пункті буде детально розглянуті ці проблеми та як їх вирішувати. Також буде розглянута ефективна тактика передачі аббревіатури з англійської мови на українську. Існують певні фактори, які потрібно обов'язково враховувати. Наприклад, це розбіжність культури, нещодавна поява аббревіатури, незнання аббревіатури перекладачем.

Переклад - це складний і багатогранний вид людської діяльності. Хоча звичайно говорять про переклад «з однієї мови на іншу», але, насправді, у процесі перекладу відбувається просто заміна однієї мови іншою. У перекладі зіштовхуються різні культури, різні особистості, різні склади мислення, різні літератури, різні епохи, рівні розвитку. Перекладом цікавляться культурологи, етнографи, психологи, історики, літературознавці. В наш час, час динамічного розвитку, що постійно відбувається і впливає на всі сфери людської діяльності, час, коли обмін

інформацією став, можливо, як ніколи грандіозним, прямо пропорційно ростуть і вимоги до перекладу, а саме до якості останнього.

Основні характеристики публіцистичного у публіцистичних текстах - це широке використання суспільно-політичної термінології, оскільки без неї неможливо було б сформувати політичну ідею, що є душою публіцистики.

Розглядаючи газетні інформаційні тексти, слід зазначити, що вони рідко перекладаються в «чистому вигляді» для друку. Коли в наших газетах та журналах з'являються дані закордонної преси, то така інформація зазвичай адаптується, з врахуванням стилістичних норм української мови, переклад у свою чергу замінюється коротким реферативним викладом матеріалу. Терміни, а також дуже часто аббревіатури зустрічаються в газетно-інформаційному матеріалі. Вони зазвичай відносяться до політичної номенклатури, назви певних закладів, партій, посад, організацій, а також економіки та міжнародних відносин. Що стосується газетного матеріалу, то існує правило, щоб не ускладнювати розуміння матеріалу, слід замінити певні повні назви на скорочені відповідники. Взагалі потрібно відмітити, що в західноєвропейській пресі частіше використовуються буквені аббревіатури, які зрозумілі для читача та є актуальними на даний момент.

Останнім часом все більше прослідковується тенденція до створення економних структур та до мінімалізації вже існуючих одиниць номінації, що яскраво постає у порівнянні з ранішніми варіантами англійської мови. Шляхом дослідження лексико-семантичних та прагматичних особливостей аббревіцій в роботі визначається їхнє місце в сучасній англійській мові; скорочення слова є найяскравішим проявом раціоналізації мовленнєвої діяльності та оптимізації мовотворчих процесів, які є характерними рисами англійської мови упродовж всієї історії.

Серед найбільш частих мовних способів, що використовуються у пресі, доречно визначити такі: наближення аббревіатур до звичайних слів, незвичайне розшифрування аббревіатур, омонімія, полісемія, утворення

повних одиниць від скорочених, уживання в сучасній пресі великої кількості аббревіатур, скорочення власних імен тощо. Без сумніву у публіцистичній літературі дуже важко обійтися без скорочень, вони переходять з однієї роботи в іншу, від одного автора до іншого, стають звичними для читачів - спеціалістів у цій галузі. І, врешті, перетворюються у визначення, що здатні конкурувати з початковим багаточленним терміном.

Інколи часте використання аббревіатур може справити враження провінціалізму в журналістиці, але не можна заперечувати той факт, що використання колоківальної лексики, а також зрозумілих скорочень, як правило, полегшує розуміння тексту. Зрозуміло, що аббревіатури, які не мають відповідників в іншій мові, потребують повного пояснення їхнього значення. Зіставлення статті в англomовному періодичному виданні з україномовним перекладом говорить про синтез прийомів передачі оригіналу, як знаходження відповідника або еквівалента. У стилі англomовної преси проявляється особлива лаконічність, тому основним завданням при перекладі стає чітке донесення до читача змісту в найбільш зрозумілій, чіткій та звичній формі.

Певні навички та вміння необхідні для перекладу новітніх аббревіатур. Для цього перекладачу необхідно завжди бути ознайомленим з новими тенденціями перекладу та аббревіатур. Також професійний перекладач має бути в курсі політичних, соціальних, культурних новин та знати історичні факти для уникнення непорозумінь.

Під час нашого дослідження було розглянуто аббревіатури різних видів та сфер вживання. Згідно цього дослідження для правильного та адекватного перекладацького процесу, перекладач має бути всебічно розвинутим. Саме для цього він повинен володіти базовими знаннями у культурних, медичних, економічних, спортивних та політичних галузях.

Досить важливим фактом є те, що тексти публіцистичного стилю майже ніколи повністю не перекладаються. В цьому випадку текст при перекладі набуває короткого реферативного викладу.

Основний зміст газетних текстів складають матеріали публіцистичного стилю. Перекладачу цього жанру доводиться перекладати матеріали інформаційного характеру з англійських газет та журналів. Саме тому перекладачу потрібно бути ознайомленим із стилістичними особливостями цих матеріалів.

За допомогою преси здійснюється вплив на аудиторію читачів. В газеті прийнято подавати матеріал стисло, тому що її зазвичай читають в умовах незручності, а новин досить багато.

Для успішної роботи перекладача потрібно враховувати певні характерні риси англійської преси:

1. Розмовно-фамільярний характер ряду матеріалів.
2. Емоційна забарвленість шляхом вживання жаргонізмів та перифраз.
3. Офіційність титулів та звернень.
4. Специфічність газетних заголовків.
5. Лексичні особливості газетно-інформаційних матеріалів.
6. Вживання аббревіатур та термінів.

Телескопізми – це аббревіатури, які представлені уламками складних слів. Вони є особливо складними для перекладу та подальшого аналізу.

Їх характерна особливість є відносно нещодавній строк появи у мові, саме тому перекладати їх можливо лише за допомогою спеціальних словників.

Слід зазначити, що більшість сучасних аббревіатур мають омонімічний характер. За приклад візьмемо аббревіатури з цитат журналів, які ми досліджували у минулому пункті, та будемо використовувати інтернет-словник «Acronymfinder»:

1) SPD (Social Democrats). Аббревіатура SPD має 125 визначень, згідно інтернет-словнику. Серед них такі: SPD (Sensory Processing Disorder), SPD

(Serial Presence Detect), SPD (Summary Plan Description), SPD (Speed), SPD (Security Policy Database), SPD (Seattle Police Department (Washington)), SPD (Software Product Description), SPD (Solar Physics Division), SPD (Society of Publication Designers) та інші.

Проілюструємо вживання цієї аббревіатури в реченні:

«Heiko Maas's priorities regarding Eastern Europe are largely in sync with Kyiv's agenda. Maas, member of the Social Democrats (SPD), backs a UNO-led mission in Ukraine's embattled areas.» [«The Day», October 31st, 2018]

Дана аббревіатура перекладається як СПД (Соціал-демократична партія). В цьому випадку в оригінальній статті аббревіатура була розшифрована, саме тому не представляла складності для перекладача.

2) FARC (Revolutionary Armed Forces of Colombia). Аббревіатура FARC має 8 визначень. Наприклад: FARC (Food and Agricultural Research Council), FARC (Featured Article Removal Candidat, FARC (Federal Archives & Records Center), FARC (Fly Away Recompression Chamber), FARC (Forged Alliance Riding Club) та інші.

Давайте проілюструємо вживання даної аббревіатури в реченні:

How easy is it to implement integrity in the defense sector of Colombia, given its decades-long struggle with the FARC? [«The Day», September 19th, 2018]

Дана аббревіатура перекладається як Революційні збройні сили Колумбії. Це можливо зрозуміти з контексту цього речення, але газета «День» вирішили залишити аббревіатуру без перекладу.

3) CDU (Christlich Demokratische Union). Аббревіатура CDU має 66 визначень. Деякі з них такі: CDU (Charles Darwin University), CDU (Control Display Unit), CDU (Crude Distillation Unit), CDU (Clinical Decision Unit), CDU (Control and Display Unit) та інші.

Проілюструємо вживання цієї аббревіатури в реченні:

Annegret Kramp-Karrenbauer, the CDU's secretary general and Merkel's long-time ally, is among her possible successors. [«The Day», October 31st, 2018]

Абревіатура CDU перекладається як ХДС (Християнсько-демократичний союз) згідно журналу «День». В перекладі вони розшифрували абревіатуру задля запобігання проблем розуміння читача.

4) NASC (National Antarctic Scientific Center). Абревіатура NASC має 50 визначень, серед них такі: NASC (National Assembly Standing Committee), NASC (Norwich Area Schools Consortium), NASC (National Animal Supplement Council), NASC (Nottingham Arabidopsis Stock Centre), NASC (North American Solar Challenge), NASC (National Association Of Sports Commissions) та інші.

Давайте проілюструємо вживання даної абревіатури:

He is a marine biologist by training, commanded a company of the Aidar Battalion in 2014, while on February 7 this year, he became acting director of the National Antarctic Scientific Center (NASC), which was unexpected even for himself. [«The Day», February 27, 2018]

Згідно газети «День» абревіатура NASC (National Antarctic Scientific Center) перекладається Національний арктичний науковий центр. В цьому випадку відповідної абревіатури не має, саме тому перекладач розшифрував абревіатуру.

5) CNN (Cable News Network). Абревіатура CNN має 18 визначень. Наприклад такі: CNN (Convolutional Neural Network), CNN (Clinton News Network), CNN (Cellular Neural Network), CNN (Community News Network), CNN (Competitive Neural Network), CNN (Crappy News Network) та інші.

Проілюструємо дану абревіатуру в реченні:

The Trump-Kim one-on-one talks lasted exactly 38 minutes and were followed by extended negotiations involving advisers and a working lunch, the CNN reports. [«The Day», June 12, 2018]

Газета «День» залишила цю аббревіатур без перекладу та не розшифровувала. В даному випадку отримуємо ситуацію, при якій виникає складність розуміння цієї аббревіатури. Так як вона має багато визначень, які пов'язані з пресою.

При перекладі існує можливість виникнення деяких проблем, бо під необхідну аббревіатуру можуть підходити декілька варіантів визначень аббревіатури. Але в більшості випадків їх можливо правильно розшифрувати виходячи з контексту чи довідникового матеріалу.

Коли відсутній необхідний відповідник українською мовою для передачі англійських аббревіатур, то повний варіант необхідно застосовувати для збереження інформаційного змісту речення.

Отже, перед тим як переходити до перекладу аббревіатур, потрібно враховувати:

- врахування розбіжностей культур;
- ступінь розповсюдження аббревіатури;
- ступінь давності появи та вживання аббревіатур у мові;
- конфлікт поколінь;
- наявність у мові відповідного аналога аббревіатур, а при його відсутності, створення власного аналога аббревіатури.

Висновки до другого розділу

У ході другого розділу ми виконали поставлені задачі, а саме провели детальний аналіз використання та функціонування англомовних абревіатур, з поглибленим вивченням та вибіркою, на основі сучасного інтернет-словнику. Ми розробили тематичну класифікацію абревіатур, які найчастіше зустрічаються в англомовній пресі, проаналізувавши велику кількість прикладів вживання абревіатур, також представивши у дослідженні велику кількість прикладів із сучасних видань. Також ми розробили ефективну стратегію для адекватної передачі англійських абревіатур, систематизували приклади за засобами перекладу та виділили сітку перекладацьких проблем.

Впродовж дослідження ми намагалися дотримуватися усіх правил, для збереження та розкриття повного змісту абревіатури.

Крім основних способів перекладу абревіатур, розглянутих у теоретичному розділі, ми використовували також інші перекладацькі трансформації.

Аналізуючи абревіатури ми обрали для себе, на наш погляд найбільш детальну та вичерпну класифікацію С.І. Квесілевіч, який класифікує абревіатури на 5 видів. Саме тому ми детально розглянули такі види абревіатур як акроніми, алфавітні, складні, графічні та латинські. Для аналізу методів перекладу абревіатур з англійської мови був обраний метод В.І. Карабана та Л.Г. Верби

У другому розділі ми зробили переклад та аналіз засобів, за допомогою яких перекладач зможе повністю передати зміст абревіатури, вивчили та зробили дослідження випадків використання різних методів перекладу.

Один із головних висновків нашого дослідження – це те, що газетні тексти рідко перекладаються для друку повністю, при цьому переклад замінюється коротким реферативним викладом. Аналізуючи, які види

абревіатур найчастіше зустрічаються в англомовних виданнях, ми прийшли до висновку, що це алфавітні абревіатури. А метод перекладу – переклад відповідним скороченням чи словосполученням.

Ми прийшли до висновків, що для перекладу будь-якого типу абревіатур необхідним є використання довідникових матеріалів (словників, інтернет-ресурсів), досконале знання екстралінгвістичних факторів, врахування контексту речення чи статті. Також для здійснення адекватного й правильного аналізу перекладацьких рішень, перекладач повинен бути всебічно розвинутим і мати базові знання у культурних, медичних, спортивних, політичних та економічних галузях.

Отже, механізми скорочення слова відіграють провідну роль у процесах формотворення та словотворення, оскільки вони представляють собою більш економний код. Саме ці процеси відображають логіку, характерну для розвитку англійської мови, яка прагне до простоти виразів та збереження інформаційної значущості для цілей комунікації і відома своєю аналітичністю та жаданням економії графічного та лексичного простору.

ВИСНОВКИ

Проаналізувавши наукові точки зору стосовно проблеми абрєвіації в англійській та українській мовах визначаємо, що абрєвіація є процесом створення одиниць вторинної номінації, сутність якого полягає в скорочені довжини вихідного найменування та зазвичай відбувається в результаті використання ряду формальних операцій, до утворення скороченого та структурного варіанта цього найменування. У питанні визначення процесу абрєвіації ми прийшли до таких висновків:

Абрєвіація є процесом створення одиниць вторинної номінації, сутність якого полягає в скорочені довжини вихідного найменування та зазвичай відбувається в результаті використання ряду формальних операцій, до утворення скороченого та структурного варіанта цього найменування.

У наш час абрєвіація вже не може вважатись виключно засобом економії мовного простору, хоча не виникає сумнівів, що абрєвіатури у будь-якому вигляді забезпечують виконання цієї задачі.

Найуживанішими типами абрєвіатур в англомовних текстах періодичних видань є:

- Алфавітні (NPV, PTL, NFL, NBA);
- Акроніми (WIP, NASCAR, FIFA);
- Латинські (B.C., A.C.);
- Складні (TV-program, A-bomb).

Основними шляхами передавання англомовних абрєвіатур в українському перекладі є:

- Переклад відповідною формою слова чи словосполученням: FIFA має розшифровуватися як Міжнародна федерація футболу, UEFA-Європейська футбольна спілка.

- Переклад скороченим варіантом: AFC: American Football Conference - АФК (Американська футбольна конференція), ІТА-Intercollegiate Tennis Association – МТА (Міжуніверситетський тенісна асоціація), ECG or EKG: electrocardiogram- ЕКГ(Електрокардіограма).

- Інколи аббревіатури залишали без перекладу.

При відсутності у мові аббревіатури, чи повністю явища, яке передає аббревіатура, використовувався описовий спосіб перекладу, але це в основному при перекладі були знайдені необхідні еквіваленти українською мовою. Основою є орієнтація на контекст речення чи статті. Особливо це стосується акронімів-омонімів, коли аббревіатура має значну кількість варіантів перекладу.

Переклад аббревіатур вимагає від перекладача самовдосконалення вмінь, шляхом вивчення певної спеціальної літератури та знання екстралінгвістичних факторів.

Перекладаючи різний матеріал, потрібно звертати увагу на специфічні риси, які ставлять вимоги до перекладу. Те, що може бути точним та правильним у перекладі публіцистичної літератури, яка допускає широке використання фразеологічних зворотів, але такі види зворотів можуть бути недоречними при перекладі публіцистичної літератури.

Упродовж останніх десятиліть аббревіація стала одним із найбільш продуктивних способів поповнення словникового складу багатьох мов, зокрема англійської, в якій фонетичні процеси привели до підвищення питомої ваги односкладових слів. Аббревіація надає новим назвам і визначенням коротшу та ущільнену форму при повному збереженні значення цих лексичних одиниць, заощаджуючи час надходження інформації. Основними сферами застосування аббревіації є ділове, наукове та публіцистичне мовлення.

Газетно-інформаційні тексти рідко перекладаються для друку повністю та в чистому вигляді. При цьому переклад замінюється більш коротким реферативним викладом.

Абревіація є дуже багатогранним явищем і до його вивчення треба підходити комплексно та іноді творчо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1) Алексеева И.С. Введение в переводоведение: учеб. пособие для филологических и лингвистических фак. вузов / И.С. Алексеева. – М.: Академия, 2004.-204с.
- 2) Антрушина Г.Б. Лексикология английского языка / Г.Б. Антрушина. – М.: Высшая школа, 1985.-250с.
- 3) Арбекова Т.И. Лексикология английского языка: учебное пособие для 2-3 курсов институтов и факультетов иностранных языков / Т.И. Арбекова. – М.: Высшая школа, 1977.-270с.
- 4) Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка / И.В. Арнольд. – М.: Издательство литературы на иностранных языках, 1959.-351с.
- 5) Бархударов Л.С. Язык и перевод / Л.С. Бархударов. - М.: Международные отношения, 1975.-235с.
- 6) Борисов В.В. Аббревиация и акронимия. Военные и научно-технические сокращения в иностранных языках / В.В. Борисов. - М. : Воениздат, 1972.-74с.
- 7) Борисов В.В. Акронимия в современном английском языке / В.В. Борисов // Иностраные языки в школе, - 1970.-№6. - 62-66с.
- 8) Валгина, Н. С. Теория текста: Учебное пособие / Н. С. Валгина. – Москва: Изд-во МГУП «Миркниги» – 1998.-147с.
- 9) Водолазкин Е. Г. Инструмент языка. О людях и словах / Е. Г. Водолазкин. –М.: Астраль. – 2013.-83с.
- 10) Волкова Н.О., Никанорова И.А. Англо-русский словарь сокращений / Н.О. Волкова., И.А. Никанорова. - М.: Русский язык, 1999.-464с.
- 11) Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та українських мов. Посібник для перекладацьких відділень вузів. / Л.Г. Верба. – Вінниця.: Нова книга, 2003.-160с.

- 12) Гак В.Г. Книга типологии лингвистических номинаций. Языковая номинация. Общие вопросы. / В.Г. Гак. – М.: Наука, 1977. –230с.
- 12) Гальперин И.Р. Очерки по стилистике английского языка. / И.Р. Гальперин. - М.: Изд. литературы на иностранных языках, 1958.-459с.
- 13) Гармаш, О.Л. Запозичення як джерела збагачення словникового складу англійської мови. / О.Л. Гармаш. // Нова Філологія. Збірник наукових праць – Запоріжжя.: ЗНУ, 2006. - 217с.
- 14) Гинзбург Р.З, Хидекель С.С. Лексикология английского языка. / Р.З. Гинзбург, С.С. Хидекель. – М.: Высшая школа, 1979.-269с.
- 15) Гончаров Б.А Теорія і практика перекладу. Республіканський міжвідомчий науковий збірник. / Б.А Гончаров. – Київ.: Вища школа, 1991.-143с.
- 16) Дубенец Э.М. Лексикология современного английского языка: лекции и семинары. / Э.М. Дубенец. – М.: Глоса-Пресс, 2002.-192с.
- 17) Зацный Ю.А Новая общественно-политическая лексика и фразеология английского языка. / Ю.А. Зацный. - Запорожье, ЗГУ-2000.-200с.
- 18) Земская Е. А. Современный русский язык. Словообразование: учебное пособие / Елена Андреевна Земская.– М. : Флинта, 2006.-328с.
- 19) Игалиева Р. М. Особенности перевода аббревиатур - официонимов на международные языки (на примере английского языка) / Р. М. Игалиева. – Астрахань.: Астрахан. гос. ун-т, 2006.-114с.
- 20) Казакова Т.А. Практический основы перевода. English-Russian / Т.А. Казакова. – СПб.: “Союз”, 2003.-320с.
- 21) Карабан В.І. Переклад англійської науковою і технічною літератури. Частина 2 Лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні труднощі. / В.І. Карабан. - Вінниця.: Нова книга, 2003. - 390с.
- 22) Коваленко А.Я. Загальний курс науково-технічного перекладу / А.Я. Коваленко. - Київ.: ІНКІОС, 2002.-320с.

23) Комиссаров В.Н., Коралов А.Л. Практикум по переводу с английского языка на русский. / В.Н. Комиссаров., А.Л. Коралов. – М.: Высшая школа, 1990.-128с.

24) Коротких Е.Г. Нерегулярные словообразовательные модели в сфере англоязычной электронной коммуникации / Е.Г. Коротких // Мир науки, культуры, образования. - 2010. - № 1.-180с.

25) Корунец І.В. Порівняльна типологія англійської та українських мов. / І.В. Корунец – Вінниця.: Нова Книга, 2003.-464с.

26) Косарева О.Г. Аббревиатура как одно из средств экономии и экспрессии речи/ О.Г. Косарева // Иностранные языки в школе. - 2004. - №2. –С.85-89

27) Левицкая Т.Р., Фитерман А.М. Пособие по переводу с английского языка на русский / Т.Р. Левицкая., А.М. Фитерман. – М.: Высшая школа, 1973. – 136с.

28) Левицкая Т.Р., Фитерман А.М Проблемы перевода / Т.Р. Левицкая., А.М. Фитерман. - М.: Международные отношения, 1976.-135с.

29) Мацько О.М. Аббревіатури як згорнені мовні формули в дипломатичних текстах / О.М. Мацько // Мовознавство. - 2000. -№1.-С.31-36/

30) Мечковская Н.Б. История языка и история коммуникации: от клинописи до Интернета / Н.Б. Мечковская. - М.: Флинта, 2009.-549с.

31) Мешков О.Д. Словообразование современного английского языка / О.Д. Мешков. - М.: Флинта, 1976.-250с.

32) Микульчик Р. Сучасні українські аббревіатури: перспективи і стан дослідження / Р. Микульчик. // Проблеми української термінології Вісн.Нац. ун-ту “Львівська політехніка”.-2005.-№ 538.-С.12-15

33) Перкатюк Й.М. Літерні аббревіатури, як новий тип слів у сучасній англійській мові / Й.М. Перкатюк // Іноземна філологія. - Випуск 50. - 1978.-С.45-49/

- 34) Потапов И.А. Сокращения в современном английском языке. Вопросы грамматики и лексикологии / И.А. Потапов. – М.: Высшая школа, 1955.
- 35) Раевская Н.Н. Курс лексикологии английского языка / Н.Н. Раевская. – К.: Высшая школа, 1979.-248с.
- 36) Суперанская А.В. Общая терминология : Вопросы теории / А.В. Суперанская. - М.: Наука, 1989.-246с.
- 37) Тибилова М. И. Особенности процесса освоения иноязычных аббревиатур / М.И. Тибилова. - М.: Аргос, 2009.-246с.
- 38) Федоров А.В. Основы общей теории переводы / А.В. Федоров. - М.: Высшая школа, 1983.-304с.
- 39) Харитончик З.А. Лексикология английского языка: учебное пособие / З.А. Харитончик. – Минск, 1992.-168с.
- 40) Шаповалова Г.А. Абревіація у мові засобів масової інформації. / Г.А. Шаповалова. // Актуальні проблеми журналістики. - 2001.-С. 81-85.
- 41) Швейцер А.Д. Теория перевода / А.Д. Швейцер.-М.: Наука, 1988. - 216с.
- 42) Швейцер А.Д. Перевод и лингвистика / А.Д. Швейцер. - М.: Наука, 1973.-200с.
- 43) Шевчук В.Н. Относительно статуса аббревиатур в английском языке и их перевода на русский язык (на материале американских военных сокращений) / В.Н. Шевчук // Система языка и перевод, Изд-во МГУ, 1983.- С. 120-130.
- 44) Rosman A., Paula G. Translating Cultures: Perspectives on Translation and Anthropology / A. Rosman., G. Paula - USA, 2003.-289p.
- 45) Lefevere A. Translation- History, Culture / A. Lefevere - New York.: Routledge, USA, 1992.-182p.
- 46) Crystal D. The Cambridge Encyclopedia of language / D. Crystal English Words: History and structure, 2001.-208p.

- 47) Robinson D. What is Translation, Centrifugal Theories Critical Interventions: / D. Robinson. - Kent State University Press, 1997.-222p.
- 48) Robinson D. Becoming a Translator: An Introduction to the Theory and Practice of Translation / D. Robinson.. - H.W. Wilson Company. - 305p.
- 49) Frank E. Allen's dictionary of abbreviations and symbols / E. Frank - New York.: USA, 1946.-192p.
- 50) Nuessel F. The study of Names: Guide to the Principles and Topics- Greenwood Press / F. Nuessel – Westport.: 1992.-152p.
- 51) Shackle-Earlie G. Current abbreviations / G. Shackle-Earlie - New York.: H.W.Wilson Company, USA, 1945.-210p.
- 52) Mac-Arthur T. The Cult of Abbreviation / T. Mac-Arthur // English Today, 1988.-P.37-42p.
- 53) Olohan M. Introducing Corpora in Translation Studies / M. Olohan - New York.: Routledge, USA, 2004.-222p.
- 54) Doherty M. Language Processing in Discourse: key to Felicitous Translation / M. Doherty - London-Routledge, 2002.-192p.
- 55) The Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. – M. : Ltd, 2005.-1700p
- 56) The Oxford Dictionary of abbreviations / Compiled by Market House Book Ltd, 1992.-397p.
- 57) Электронный словарь Acronymfinder [Электронный ресурс] / Режим доступа: URL: <https://www.acronymfinder.com/>.
- 58) Газета День [Электронный ресурс] / Режим доступа: URL: <https://day.kyiv.ua>.
- 59) Газета Economist [Электронный ресурс] / Режим доступа: URL: <https://www.economist.com/>.
- 60) Газета The Mirror [Электронный ресурс] / Режим доступа: URL: <https://www.mirror.co.uk/>.
- 61) Газета The New-York Times [Электронный ресурс] / Режим доступа: URL: <https://www.nytimes.com/>.

62) Газета Sports Illustrated [Электронный ресурс] / Режим доступа: URL:
<https://www.si.com/>.

63) Газета The Guardian [Электронный ресурс] / Режим доступа: URL:
<https://www.theguardian.com/us>.

64) Газета The Vogue [Электронный ресурс] / Режим доступа: URL:
<https://www.thevogue.com/>.

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 73 с., 64 джерел, 1 таблиця.

Об'єкт дослідження: явище абрєвіації у сучасній англійській мові. Предмет дослідження: особливості перекладу українською мовою англomовних абрєвіатур у пресі.

Мета дипломної роботи: з'ясування особливостей функціонування англomовних абрєвіатур у пресі та їх переклад засобами української мови.

Методи дослідження включають порівняльний та метод системного аналізу.

У вступі охарактеризований стан проблеми та конкретні завдання на дипломну роботу.

У теоритичній частині проаналізовано абрєвіацію як об'єкт лінгвістичного дослідження.

У практичній частині описано використання та функціонування абрєвіатур на матеріалі англomовної періодики.

Актуальність дослідження теми визначається необхідністю у поглибленому дослідженні явища абрєвіації та проблем, які можуть виникнути при перекладі абрєвіатур через недостатній рівень дослідження цієї проблеми; також необхідністю вивчення основ англійської мови в медійній галузі, за відсутністю єдиного, комплексного підходу до вивчення спеціальної термінології.

Практична значущість полягає в тому, що результати дослідження можна використати у викладанні спецкурсів англо-українського перекладу, нормативних курсів вступу до перекладознавства, а також для практичного використання при перекладі публіцистичних текстів.

Ключові слова: АБРЕВІАЦІЯ, АБРЕВІАТУРА, АКРОНІМ, СКОРОЧЕННЯ, ТРАНСКОДУВАННЯ.

SUMMARY

Diploma paper: 73 p., 64 sources, 1 table.

The object is the phenomenon of abbreviation in modern English.

The subject of the study is the peculiarities of English abbreviations translation into Ukrainian.

The aim of this work is to describe the peculiarities of abbreviations functioning in the English press and their rendering by the means of the Ukrainian language.

The paper uses such research methods as comparative and static methods, and the method of system analysis.

The introduction describes the state of the problem and the specific tasks of the study.

The theoretical section presents that the abbreviation is analyzed as an object of linguistic research.

The practical section describes the using and functioning of abbreviations on the basis of English periodicals.

The relevance of research is determined by the need for in-depth study of the phenomenon of abbreviations and problems that may arise during translating abbreviations because of the insufficient level of study this problem. Also there is need to study the basics of English in the media industry, in the absence of a single, integrated approach to the study of special terminology.

The practical value of the paper lies in the fact that results of the research can be used in the teaching of special courses of the Anglo-Ukrainian translation, the standard courses of entry into translation studies, as well as for practical use in the translation of media texts.

Key words: ABBREVIATION, ABBREVIATURE, ACRONYM, REDUCTION, TRANSCODING.